SA Eesti Draamateater majandustegevus

KONTROLLIARUANNE

nr 2-6/05/4
24.01.2005

SA Eesti Draamateater majandustegevus

Tallinn
2005

Kokkuvõte

Auditi eesmärgiks oli anda hinnang SA Eesti Draamateater majandustegevusele alates asutamisest kuni 31.08.2004. a, keskendudes majandustehingute seotusele sihtasutuse tegevuse põhieesmärkidega, ning tuua välja olulisemad tähelepanekud tehingute seaduslikkuse, finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi toimimise kohta. Audit hõlmas ka riigiasutuse Eesti Draamateater likvideerimisprotsessi.

Riigieelarvest eraldati 2004. aastal sihtasutusele tegevustoetuseks 15,8 mln krooni ja investeeringuteks 4,5 mln krooni. Esimesel poolaastal teenis sihtasutus tulu majandustegevusest 6,2 mln krooni.

Auditi käigus tehti järgmised olulisemad tähelepanekud:

- Kultuuriministeerium moodustas seni hallatava riigiasutusena töötanud teatri likvideerimiseks komisjoni, kuid ei kontrollinud piisaval määral tema tööd. Kuna likvideerimiskomisjon ei alustanud oma tööd õigeaegselt, ei tehtud inventuure ega kinnitatud likvideerimisbilanssi.

  Likvideerimiskomisjon ei kinnitanud enamikku likvideerimisperioodil toimunud varalistest tehingutest, kuigi seda näeb ette valitsuse kinnitatud vastav kord.

  Likvideerimiskomisjon ei ole korraldanud riigiasutuse valduses oleva riigivara üleandmist Kultuuriministeeriumile kooskõlas riigivara seadusega, mille kohaselt toimub riigivara üleandmine ja vastuvõtmine kirjaliku akti alusel.

  Likvideerimiskomisjoni puudulikust tööst tingituna on saanud võimalikuks, et kõiki likvideeritud asutuse varasid ei ole sihtasutusele üle antud mitterahalise sissemaksena, vaid otse riigiasutuselt sihtasutusele, mis ei ole kehtivate kordade kohaselt lubatud, ja seetõttu on ka riigipoolne sihtkapital väiksem kui tegelikult sihtasutusele üle antud varad.

  Riigiteatri lõpetamisega seonduv asjaajamise üleandmine-vastuvõtmine ei toimunud vastavalt kehtestatud korrale.

- Sihtasutuse nõukogu otsused ei olnud mõnel juhul vajalikult põhjendatud ja dokumenteeritud ning nõukogu ei kontrollinud küllaldaselt oma otsuste täitmist. Samuti ei olnud nõukogu täitnud kõiki temale põhikirjaga pandud kohustusi – kinnitamata olid mõned põhikirjas ette nähtud tööd reguleerivad korrad.

- Puudub eelarvete koostamise kord, mis sisaldaks eelarvestamise protsessi kirjeldust ning täpsemaid juhiseid. Uuslavastuste eelarvete koostamisel ei võeta arvesse kõiki kuluartikleid. Raamatupidamisarvestus ei toeta kuluüksuste eelarvete koostamist.

- Sihtasutusele tegevustoetuse määramisel ei ole lähtutud etendusasutuse seadusest.

- Sihtasutuse raamatupidamisarvestus ei anna täielikku ja objektiivset informatsiooni kõigi tulude kohta ning puuduste tõttu ei taga seda ka sisekontrollisüsteem.

- Tegevuskulude arvestuse korraldamisel ei ole mitmel juhul järgitud raamatupidamise seaduse, raamatupidamise hea tava ega teatri enda raamatupidamise sise-eeskirjaga kehtestatud nõudeid. Mõnel juhul ei olnud lisatasude maksmine küllaldaselt põhjendatud, puhkusetasude arvestus ei vastanud kehtestatud korrale.

- Tagatud ei olnud ei põhi- ega käibevara kõikehõlmavat ja nõutavat arvestust: osa põhivara oli arvele võtmata, põhivarade nimekirjas oli vara, mida tegelikult olemas ei olnud; sularaha liikumine ei olnud paljudel juhtudel nõuetekohaselt dokumenteeritud, inventuure ei korraldatud vastavalt kehtestatud reeglitele.

- Sihtasutuse struktuuriüksusena tegutseva Piletipunkti tegevust ei reguleeri ükski kord. Piletipunkti arvelduste protsess on raskesti jälgitav ega taga, et müügiketis tegutsevate edasimüüjate poolt sihtasutusele edastatud arved ja aruanded hõlmaksid kogu piletitemüügist saadavat tulu. Paljudel juhtudel tehti arveldusi Kaubamaja Piletipunktis sularahas.

Nõrga sisekontrollisüsteemi tõttu on saanud võimalikuks, et sihtasutuses tehti sularahaväljamakseid kontsertide ja etenduste korraldajatele enne, kui nende piletite müügist raha saadi, samuti esines juhtumeid, kus maksti rohkem, kui piletite müügist raha saadi, ning Piletipunkti müügipunktides tekkisid puudujäägid, mida püüti varjata väljatrükitud piletitega.

Olulisemad ettepanekud

Kultuuriministrile

- Anda hinnang ja võtta seisukoht likvideerimiskomisjoni töö kohta ning otsustada likvideerimiskomisjoni liikmete vastutuse küsimus.

- Arvestades mitmete otsustatud ja kavandatavate ministeeriumi hallatavate asutuste tegevuse lõpetamist ja nende varade baasil sihtasutuste asutamist, täiendada ministeeriumi sisekontrollisüsteemi ja rakendada kontrollimeetmeid selliselt, et oleks tagatud:

  - pädev järelevalve hallatavate asutuste lõpetamisel;

  - asjatundlike likvideerimiskomisjoni liikmete määramine;

  - normatiivaktide täitmise jälgimine;

  - dokumentatsiooni täielikkus ja korrektsus.

- Täiustada ministeeriumi sisekontrollisüsteemi selliselt, et oleks tagatud riigieelarvelise tegevustoetuse suuruse määramine ja eraldamine kooskõlas etendusasutuste seaduses toodud nõuetega, st lähtudes etenduste tegelike kulutuste ja arvestusliku piletihinna vahest.

- Nõuda sihtasutuse nõukogult kontrolliaruandes toodud puuduste kõrvaldamiseks abinõude plaani koostamist ning rakendatud meetmetest ministeeriumi informeerimist.

- Viia sihtasutuse põhikiri vastavusse etendusasutuse seadusega, sh reguleerida loomenõukogu moodustamine ja tema tööga seonduv.

Sihtasutuse nõukogule

- Tagada varade kasutamise ja käsutamise korra väljatöötamine ja kinnitamine.

- Kehtestada SA Eesti Draamateater personalile tulemustasu maksmise põhimõtted.

- Täiustada sisekontrollisüsteemi selliselt, et oleks tagatud oluliste otsuste ja nende aluseks oleva informatsiooni dokumenteerimine ja vastuvõetud otsuste täitmise jälgimine.

- Võtta seisukoht lisatasude maksmise põhjendatuse osas ja otsustada nende tagasimaksmise küsimus.

- Otsustada juhatuse liikmete vastutus tulenevalt auditiga tuvastatud puudustest sihtasutuse majandustegevuse korraldamisel.

- Kohustada juhatust:
    - töötama välja ja kehtestama eelarvete koostamise kord, et tagada kõigi kuluüksuste ja -objektide eelarvete koostamine ja nende täitmise jälgimine;
    - täiendama raamatupidamisarvestust kõigi kuluobjektide tegelike kulude analüütilise arvestuse osas selliselt, et oleks võimalik saada informatsiooni kõigi lavastuste tegeliku maksumuse kohta;
    - täiustama sisekontrollisüsteemi selliselt, et raamatupidamisarvestuses oleks tagatud tulude õige kajastamine ning võrreldava informatsiooni saamine;
    - tagama raamatupidamisarvestuse vastavusse viimine raamatupidamise seaduse, raamatupidamise hea tava ja riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetega;
    - täiustama sisekontrollisüsteeme selliselt, et oleks tagatud varade säilimine, sh objektiivne ülevaade olemasolevatest põhivaradest, nende kõikehõlmav ja õigeaegne arvelevõtmine ning inventeerimine, samuti rahaliste vahendite kõikehõlmav dokumenteerimine, täpne arvestus ja allesoleku perioodiline ning erakorraline kontroll;
    - välja töötama ja rakendama Piletipunkti tegevust reguleeriv kord, milles kajastuksid nii kohustused, õigused ja vastutus kui ka arvestuse, aruandluse ja järelevalve korraldamise protseduurid;
    - mitte lubama teostada Piletipunkti müügipunktides sularahaväljamakseid.

***

Kultuuriminister tunnistas oma vastuskirjas, et kahetsusväärselt on esinenud mitmeid puudusi riigiasutuse Eesti Draamateater likvideerimisprotsessis. Minister põhjendas seda ministeeriumi ametnike kogenematusega riigiasutuste tegevuse lõpetamisel ning lubas, et kindlustab edaspidi tõhusama järelevalve riigiasutuste likvideerimisprotseduuride läbiviimisel. Minister teatas ka, et ettevalmistamisel on SA Eesti Draamateater põhikirja muutmine, milles muu hulgas viiakse sisse vajalikud sätted loomenõukogu moodustamise ja töökorra osas.

Kultuuriminister on seisukohal, et palgakulu ja teatrimaja kulude arvestust ei ole võimalik pidada etenduste kaupa ning juhtudel, kui tegemist on teatri oma koosseisuga, korralist põhipalka lavastuskulu hulka ei arvata. Minister leiab, et riigieelarvelise tegevustoetuse määramine on toimunud etendusasutuse seaduse kohaselt.

Riigikontroll võtab teadmiseks kultuuriministri seisukohad riigieelarvest tegevustoetuse eraldamisel, jääb aga siiski seisukohtadele, mis on välja toodud käesolevas kontrolliaruandes.

Sihtasutuse Eesti Draamateater nõukogu esimees nõustus enamiku Riigikontrolli järelduste ja ettepanekutega ning esitas rakendatavate abinõude plaani. Nõukogu esimees möönis, et mitmed väljatoodud ebakohad on tingitud puudulikust sisekontrollisüsteemist ja lubas olukorra parandamiseks kinnitada ametisse siseaudiitori. Nõukogu esimees pidas vajalikuks rõhutada, et auditi tulemustest on märkimisväärselt abi ja tuge sihtasutuse töökorralduse parandamisel.

Sisukord

SISSEJUHATUS **6**

Valdkonna ülevaade **6**

Auditi iseloomustus **9**

1. RIIGIASUTUSE EESTI DRAAMATEATER LÕPETAMINE **11**

2. SA EESTI DRAAMATEATER NÕUKOGU TEGEVUS **16**

3. MAJANDUSARVESTUSE KORRALDUS **19**

3.1. Eelarvestamine **19**

3.2. Tulud **20**

3.3. Kulud **24**

3.4. Varad **29**

3.5. Maksukohustused **32**

3.6. Muud sisekontrolli probleemid **33**

4. PILETIPUNKTI TEGEVUS **35**

5. RIIGIHANGETE KORRALDUS **39**

KULTUURIMINISTRI JA SA EESTI DRAAMATEATER NÕUKOGU ESIMEHE VASTUSED **40**

Sissejuhatus

Auditi eesmärgiks oli anda hinnang SA Eesti Draamateater majandustegevusele alates asutamisest kuni 31.08.2004. a, keskendudes majandustehingute seotusele sihtasutuse tegevuse põhieesmärkidega, ning tuua välja olulisemad tähelepanekud tehingute seaduslikkuse, finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi toimimise kohta.

Valdkonna ülevaade

SA Eesti Draamateater tegevuse lühiülevaade

Eesti Draamateater lõpetas oma tegevuse riigiasutusena 01.03.2004. a[1] ning tema bilansilised varad ja kohustused anti üle sihtasutusele Eesti Draamateater. Kultuuriministeeriumi mitterahaline sissemakse sihtasutuse asutamisel moodustas 111 212 417 krooni.[2]

Sihtasutus Eesti Draamateater asutati Vabariigi Valitsuse 27.05.2003. a korraldusega nr 335-k[3]. Sihtasutuse asutajaks on Eesti Vabariik, kelle nimel teostab asutajaõigusi Kultuuriministeerium. Sihtasutuse tegevust reguleerib põhikiri ning oma tegevuses juhindub ta sihtasutuste seadusest, teistest kehtivatest õigusaktidest ning sihtasutuse nõukogu ja juhatuse otsustest.

Sihtasutuse eesmärkideks on põhikirja järgi:

- eesti rahvuskultuuri rikastamine ja eesti kultuurimõtte ning eesti keele hoidmine ja edendamine kutselise teatrikunsti viljelemise kaudu;
- ühiskonna muutuste ja inimeksistentsi igaveste küsimuste mõtestamine vaataja jaoks;
- eri vaatajarühmade kultuuritarbimise vajaduste rahuldamine;
- võimaluste loomine maailma teatrikunsti tutvustamiseks eesti vaatajatele, Sihtasutuse Eesti Draamateater ja eesti teatrikunsti tutvustamine väljaspool Eestit.

Sihtasutus on kasumit mittetaotlev, etendusi andev eraõiguslik juriidiline isik, millel ei ole liikmeid ning mis on loodud vara valitsemiseks ja kasutamiseks põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks.

02.01.2004. a seisuga töötas SA-s Eesti Draamateater 147[4] töötajat, neist tähtajatute lepingutega 107 ja tähtajaliste lepingutega 40, sh kaks juhatuse liiget. 09.01.2004. a kinnitati 167 koosseisulist ametikohta[5].

SA Eesti Draamateater juhtimine

Sihtasutuse Eesti Draamateater kõrgeimaks juhtimisorganiks on nõukogu. Teatri igapäevast tegevust juhib juhatus.

Nõukogu on viieliikmeline ja nõukogu liikmete volituste perioodiks on kolm aastat [6]. Nõukogu liikmete tööd ei tasustata[7].

---

[1] Kultuuriministri 22.12.2003. a määrus nr 24
[2] Vabariigi Valitsuse 27.05.2003. a korraldus nr 335-k – kinnistu Pärnu mnt 5 harilikus väärtuses 104 123 542 kr, kinnistu Suur-Sõjamäe 44c harilikus väärtuses 1 700 000 kr, kinnistu Suur-Sõjamäe 44e harilikus väärtuses 500 000 kr, vallasvara hariliku väärtusega 2 244 247 kr; Vabariigi Valitsuse 22.12.2003. a korraldus nr 855-k – kinnistu Salme 13 harilikus väärtuses 1 350 000 kr, kinnistu Kurepalu külas harilikus väärtuses 430 000 kr, vallasvara hariliku väärtusega 664 628 kr; Vabariigi Valitsuse 08.07.2004. a korraldus nr 519-k – sõiduauto Opel Combo harilikus väärtuses 200 000 krooni.
[3] Vabariigi Valitsuse 27.05.2003. a korraldusega nr 335-k "Sihtasutuse Eesti Draamateater asutamine"
[4] SA Eesti Draamateater 08.01.2004. a käskkiri nr 1-k "Tööle vormistamine"
[5] SA Eesti Draamateater 09.01.2004. a käskkiri nr 2-k "Koosseisu kinnitamine"
[6] SA Eesti Draamateater põhikiri, p 23
[7] SA Eesti Draamateater põhikiri, p 26

Nõukogu liikmed on: Reet Mikkel – Kultuuriministeeriumi asekantsler;
Margus Allikmaa – Eesti Raadio juhatuse esimees;
Liina Urboja – Kultuuriministeeriumi eelnõude ja juriidilise nõustamise osakonna juhataja;
Maret Maripuu – Riigikogu liige;
Tarmo Porgand – Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika talituse talitusejuhataja kt.

Nõukogu pädevuses on kinnitada sihtasutuse kolme aasta arengukava, iga-aastane tegevuskava koos eelarvega, kehtestada vara kasutamise ja käsutamise ning tulemustasu maksmise kord. Tehingud varaga, mille objektiline väärtus ületab 500 000 krooni, üle ühe miljoni krooni suuruse laenu võtmine ning kolmandate isikute kohustuste täitmise tagamine nõuavad nõukogu heakskiitu.

Nõukogu poolt valitav **juhatus**, kes sihtasutust igapäevaselt juhib ja esindab, on kaheliikmeline ja nende volituste perioodiks on kolm aastat[8].
Juhatuse liikmed: Priit Pedajas – loominguline juht;
Ruti Einpalu (kuni 04.12.2003. a) – majandusjuht;
Rain Raabel (alates 02.01.2004. a) – majandusjuht.

Juhatus vastutab seaduse või põhikirja nõuete rikkumise, samuti oma kohustuste täitmata jätmise või mittenõuetekohase täitmisega sihtasutusele süüliselt tekitatud kahju eest.[9] Juhatuse liikmete tasu suuruse ja maksmise korra määrab nõukogu[10].

Riigiasutust Eesti Draamateater ja SA-st Eesti Draamateater iseloomustavad finantsandmed

Tabel 1. Bilansi ja tulemiaruande kirjed

Nimetus	**31.12.2003. a, Eesti Draamateater (kr)**	**29.02.2004. a lõpparuanded, Eesti Draamateater (kr)**	**31.12.2003. a, SA Eesti Draamateater (kr)**	**2004. a 6 kuud, SA Eesti Draamateater (kr)**
Käibe- ja finantsvara	906 091	54 238	4 700 187	4 249 240
Materiaalne põhivara	20 136 323	0	132 556 583	164 248 009
Kohustused	23 333 667	54 238	29 435 487	38 127 800
Netovara	0	0	107 821 283	130 369 449
Bilansimaht	**23 333 667**	**54 238**	**137 256 770**	**168 497 249**
Saadud ülekanded ja toetused, sh riigieelarvelised	35 161 161	363 106	0	31 180 013
Tulud majandustegevusest	11 654 750	18 958	186 849	6 165 375
Tegevuskulud	27 012 117	310 726	470 359	15 036 790
Tulem	**20 409 314**	**47 664**	**–681 143**	**20 103 538**

[8] SA Eesti Draamateater, põhikiri, p 19
[9] SA Eesti Draamateater, põhikiri p 43
[10] SA Eesti Draamateater põhikiri, p-d 37–41, 43, 48

Tabel 2. Riigiteatri Eesti Draamateater ja SA Eesti Draamateater 2003. ja 2004. a eelarve võrdlus

Nimetus	Riigiasutus Eesti Draamateater, 2003(tegelik), kr	SA Eesti Draamateater, 2004 (eelarve), kr	Muutus, kr
Tulud eelarvest personalikuludeks	14 114 000	15 807 680	1 693 680
Tulud eelarvest investeeringuteks	13 483 000	4 500 000	–8 983 000
Tulud majandustegevusest	13 458 753	13 428 940	–29 813
TULUD KOKKU	**41 055 753**	**33 736 620**	**–7 319 133**
Juhatuse kulud		1 173 620	
Personalikulud	16 990 112	18 296 220	
Personalikulud kokku	**16 990 112**	**19 469 840**	**2 479 728**
Majandamiskulud	10 446 688	3 877 080	
Etendustegevuse kulud		5 224 890	
Kulum	512 210	3 000 000	
Maamaks		35 100	
Majandamiskulud kokku	**10 958 898**	**12 137 070**	**1 178 172**
KULUD KOKKU	**27 949 010**	**31 606 910**	**3 657 900**
Finantstulud		0	
Finantskulud		1 608 210	
Riigilõivukulud		100 000	
TULEM	**13 106 743**	**421 500**	

2003. aasta lisaeelarvest eraldati Eesti Draamateatri renoveerimiseks täiendavalt 10 miljonit krooni, kuna viimane suurem remont tehti Eesti Draamateatris 1984. aastal. Realiseerimist ootava projekti maksumus oli 60,9 miljonit krooni, sellest 12 miljonit krooni oli olemas. Tööde käigus uuendati teatri publikupool, suure saali lavaseadmed, ehitati töökojad Suur-Sõjamäe tänavale. Lisaks riigieelarvest eraldatud summadele võttis SA Eesti Draamateater maja renoveerimiseks 2003. aasta lõpus Nordea pangast 36,5 mln krooni laenu kümneaastase tagasimaksetähtajaga. Kultuuriministeerium on oma kirjaga kinnitanud Nordea pangale, et nad jätkavad Eesti Draamateatri rekonstrueerimisprojekti toetamist riigieelarvest[11]. Laenu tagasimaksmist alustati 2004. aasta alul.

28.01.2004. a Kultuuriministeeriumi ja SA Eesti Draamateater vahel sõlmitud riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingu nr 3/3 punkti 2.2.11 kohaselt kasutatakse 20 307 680-kroonisest eraldisest 15,8 mln krooni tegevustoetuseks ning 4,5 mln laenu teenindamiseks.

SA Eesti Draamateater 2004. aasta esimese poolaasta tulud majandustegevusest olid 6,2 mln krooni. Tulud koosnesid järgmisest:

- tulud etendustegevusest (u 70% tuludest);
- tulud Piletipunkti tegevusest (u 8%);
- tulud ruumide rendist[12] (u 3%);
- tulud reklaamist Eesti Draamateatri trükistel (kavad, piletid jm) (u 10%);
- tulud muust majandustegevusest (u 9%).

[11] Kultuuriministeeriumi 05.08.2003. a kiri nr 5.2-1/2842 Eesti Ühispangale ja 20.10.2003. a kiri nr 5.2-1/3968 Nordea Bank Findland Plc Eesti filiaalile

[12] Välja renditakse Suur-Sõjamäe 44c ja 44e asuvaid garaaže, laoruume ja töökodasid, Pärnu mnt 5 saale ühekordsete lepingutega, samuti teatris olevaid kohvikuruume.

Auditi iseloomustus

Audit hõlmas kõiki SA Eesti Draamateater struktuuriüksusi, tuginedes peamiselt algdokumentatsiooni kontrollile ja analüütilistele protseduuridele ning asjaomaste isikute kirjalikele ja suulistele selgitustele. Vaadeldi järgmisi põhiküsimusi:

- Kas riigiasutuse Eesti Draamateater lõpetamine toimus vastavalt valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise korrale[13]? Kas sihtasutuse Eesti Draamateater moodustamine toimus vastavalt sihtasutuste seadusele[14]?

- Kas ja kuidas nõukogu kavandab sihtasutuse tegevust ning korraldab sihtasutuse juhtimist ja teostab järelevalvet sihtasutuse tegevuse üle? Kas nõukogu tegevus vastab sihtasutuse põhikirjale?

- Kuidas on korraldatud raamatupidamisarvestus, kas arvestus vastab raamatupidamise seaduse, riigi raamatupidamise üldeeskirja ja hea raamatupidamistava nõuetele? Kas ja kui suures ulatuses eksisteerivad ja toimivad sisekontrollisüsteemid?

- Kas sihtasutuse raamatupidamisarvestuses näidatud varad, nii käibe- kui ka põhivarad, tegelikult eksisteerivad ja kas varad on vajalikud sihtasutuse põhitegevuseks ja eesmärkide saavutamiseks? Kas kõik sihtasutuse moodustamisel mitterahalise sissemaksena Vabariigi Valitsuse korraldustega üle antud varad on õigeaegselt ja täies mahus arvele võetud?

- Kas kõik majandustehingud on dokumenteeritud? Kas sihtasutus on näidanud oma arvestusregistrites kõikehõlmavalt teenuste osutamisest ja muudest allikatest saada olevaid tulusid? Kas on kehtestatud teenuste hinnakiri ning kuidas toimub hinnakujundus?

- Kas sihtasutus on teinud kulutusi nõukogu kinnitatud eelarve piires? Kas tehtud kulutused on seotud sihtasutuse tegevusega ja on põhjendatud ning lähtuvad kavandatud eesmärkidest, sh personalikulud, etenduste kulud jm? Kuidas toimub kuluarvestus etenduste ja teiste kuluartiklite lõikes?

- Kuidas on korraldatud müük Piletipunkti kaudu? Kas piletimüügiprogrammi aruandlus annab tuludest täieliku ülevaate? Kuidas toimub piletite müük sularaha eest ja aruandlus selle kohta?

- Kas ja kuidas sihtasutus/riigiasutus on korraldanud riigihanked kaupade ja teenuste ostmisel? Kas hankelepingud on sõlmitud lähtuvalt riigihanke tingimustest? Kas riigihanke korras ostetud kaubad, tööd ja teenused vastavad sõlmitud hankelepingutele?

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI[15] auditistandarditega. Kontrollisime väljavõtteliselt algdokumente, millel põhinevad raamatupidamisarvestuses kajastuvad näitajad, analüüsisime aruannete koostamisel kasutatavaid arvestuspõhimõtteid ja juhtkonna raamatupidamislikke hinnanguid.

Auditi käigus andsid selgitusi SA Eesti Draamateater juhatuse liikmed Priit Pedajas ja Rain Raabel; SA Eesti Draamateater nõukogu liikmed Kultuuriministeeriumi asekantsler Reet Mikkel, Kultuuriministeeriumi eelnõude ja juriidilise nõustamise osakonna juhataja Liina Urboja ja Rahandusministeeriumi riigi osaluspoliitika talituse talitusejuhataja kt Tarmo Porgand; pearaamatupidaja Meelike Raik, juhatuse assistent Maarit Randrüüt, ökonomist Tiia Luikmel, turundusjuht Mari Karlson, Piletipunkti juhataja Anu Laimets, Kaubamaja Piletipunkti juhataja Galina Heinla jt.

Auditeerisid auditijuht Sale Ajalik, vanemaudiitor Merike Starovoitov, audiitorid Katrin Eller ja Ivika Vispel.

---

[13] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord"
[14] Sihtasutuste seadus
[15] International Organisation of Supreme Audit Institutions – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all.

Senised auditid

Riigikontroll ei ole viimase viie aasta jooksul Eesti Draamateatrit auditeerinud.

Kultuuriministeeriumi siseauditi osakonna juhataja andmetel puudus Eesti Draamateatris aastatel 2002-2003 siseauditi eest vastutav isik, kes oleks andnud sõltumatu hinnangu asutuse sisekontrollile, aruandlusele ja tegevuse tulemuslikkusele ning taganud õigeaegse ja objektiivse teabe kehtestatud nõuetest kõrvalekaldumiste ning ressursside kasutamise seaduslikkuse, säästlikkuse ja tõhususe põhimõtete rikkumise kohta. Ka Kultuuriministeeriumi siseauditi osakond ise ei ole teatris auditeid teinud.

Riigihangete Amet on 14.10.–07.11.2003. a kontrollinud riigihangete teostamist riigiasutuses Eesti Draamateater. Kontrolli tulemusena toodi välja, et asjade ja teenuste ostmisel oli korraldamata mitmeid hankeid, näiteks piletipõhjade, tellitud trükiteenuste ja autokütuse ostmisel. Teater põhjendas kõrvalekaldeid riigihangete seaduse täitmisest asjaoluga, et aasta alguses ei osatud ette näha, kas hanked aasta arvestuses ületavad riigihanke maksumuse piirmäära[16].

Sihtasutuse 2004. majandusaasta aruande auditeerija leidmiseks korraldatud konkursil tunnistati parimaks pakkujaks audiitorfirma OÜ Rimess MRI[17].

[16] Riigihangete Ameti 07.11.2003. a kontrolliakt nr 3-1-03/29
[17] SA Eesti Draamateater 14.06.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 11

1. Riigiasutuse Eesti Draamateater lõpetamine

Likvideerimiskomisjoni tegevus

Eesti Draamateater lõpetas oma tegevuse riigiasutusena 01.03.2004. a[18]. Vastavalt kultuuriministri määrusele[19] moodustati riigiasutuse Eesti Draamateater tegevuse lõpetamiseks likvideerimis-komisjon[20], mis pidi alustama oma tööd 01.11.2003. a. Likvideerimisprotsessi käigus toimus koosolekuid kolmel korral[21], sealjuures esimest korda alles 17.12.2003. a, seega komisjoni töö alustamiseks ettenähtud ajast poolteist kuud hiljem.

Riigikontroll leidis riigiasutuse Eesti Draamateater lõpetamiseks moodustatud likvideerimiskomisjoni töös ka teisi olulisi puudusi. Samas esitati kõik likvideerimiskomisjoni protokollid koos lisadega kultuuriministrile, seega pidi minister olema teadlik komisjoni tööst, kuid ei rakendanud selle töö nõuetekohaseks korraldamiseks vajalikke meetmeid.

Likvideerimiskomisjon peab korraldama likvideerimiskomisjoni tegevuse alustamise kuupäeva seisuga likvideerimisbilansi koostamise.[22] Hea raamatupidamistava[23] järgi tuleb likvideerimisbilansi koostamiseks korraldada vara ja kohustuste inventuur, milleks moodustatakse inventeerimis-komisjonid, kus peab osalema likvideerimiskomisjoni poolt määratud komisjoni liige[24]. Likvideerimis-komisjon ei määranud oma liiget inventeerimiskomisjoni ning riigiteatri direktori kt ei moodustanud inventeerimiskomisjone. Likvideerimiskomisjonil tulnuks juhtida teatri juhi tähelepanu vajadusele moodustada inventeerimiskomisjonid ning korraldada inventuurid 01.11.2003. a seisuga.

Riigikontroll leiab, et inventuure ei korraldatud ja likvideerimisbilanssi ei kinnitatud, kuna likvideerimiskomisjon ei alustanud oma tööd õigeaegselt. Likvideerimiskomisjoni liikme, Eesti Draamateatri pearaamatupidaja Meelike Raigi selgituse kohaselt ei nõua valitsuse määrusega[25] kehtestatud kord otseselt likvideerimisbilansi esitamist. Sellest hoolimata olevat ta esitanud likvideerimisbilansi komisjonile, kes olevat võtnud bilansi teadmiseks, kuid ei lisanud seda koosoleku protokollile. Auditeerijatele esitati likvideerimisbilanss, mis oli koostatud 17. detsembril 2003. aastal sama aasta 1. novembri seisuga ning mille olid allkirjastanud vaid riigiteatri juht Priit Pedajas ning raamatupidamise eest vastutav isik Meelike Raik.

---

[18] Kultuuriministri 22.12.2003. a määrus nr 24 "Kultuuriministri 17.10.2003. a määruse nr 17 "Eesti Draamateatri tegevuse lõpetamine" muutmine", § 1

[19] Kultuuriministri 17.10.2003. a määrus nr 17 "Eesti Draamateatri tegevuse lõpetamine", § 2

[20] Koosseisus esimees Reet Mikkel (Kultuuriministeeriumi asekantsler), liikmed Priit Pedajas (Eesti Draamateatri direktori kt), Meelike Raik (Eesti Draamateatri finantsjuht), Maarit Randrüüt (Eesti Draamateatri direktori abi), Ülle Aron (Kultuuri-ministeeriumi raamatupidamistalitluse juhataja-pearaamatupidaja), Joonas Tartu (Kultuuriministeeriumi eelnõude ja juriidilise nõustamise osakonna peaspetsialist)

[21] **17.12.2003. a** otsustati: Eesti Draamateater koostab likvideerimisperioodil teostatud varaliste tehingute loetelu ning esitab selle likvideerimiskomisjonile kinnitamiseks; 17.12.2003. a seisuga riigiteatri kasutuses olev riigivara hariliku väärtusega kokku 664 628 krooni antakse üle SA-le Eesti Draamateater pärast Vabariigi Valitsuse korralduse vastuvõtmist; vajaduse korral esitatakse kultuuriministrile ettepanek Eesti Draamateatri lõpetamise esialgne tähtpäev 01.01.2004. a edasi lükata; teatril tuleb korrastada oma asjaajamine, lähtudes kehtivatest õigusaktidest, ning asjaajamise üleandmine peab toimuma 30.01.2004. a.
25.02.2004. a kinnitati kaks likvideerimisperioodil tehtud varalist tehingut ja üks toimumata tehing (sõiduauto ost). Kultuuriministeeriumit kohustatakse täpsustama käibemaksu tagastamisega seotud probleeme. Nenditakse, et riigiteatri asjaajamine on enamjaolt korrastatud ning see antakse osaliselt üle Riigiarhiivile, sihtasutusele vajalikud dokumendid jäävad sihtasutusele.
31.03.2004. a kinnitati Eesti Draamateatri lõppbilanss; märgiti , et teatri asjaajamine on korrastatud ning üle antud Riigiarhiivile ja sihtasutusele.

[22] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümber-korraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 72

[23] ERS 4 "Likvideerimis- ja lõppbilansi koostamise juhend (revideeritud 2000)", p 8

[24] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 72

[25] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord"

Likvideerimiskomisjon peab kinnitama likvideerimisebilansi[26] ning teavitama kõrgemalseisva valitsusasutuse juhti ehk kultuuriministrit sellest 15 päeva jooksul pärast bilansi kinnitamist. Meile esitatud likvideerimiskomisjoni protokollides ei kajastu, et komisjon oleks üldse arutanud ja kinnitanud likvideerimisbilanssi. Kuna komisjon bilanssi ei kinnitanud, siis järelikult ei esitatud seda ka ministrile. Puuduvad ka andmed, et Kultuuriministeerium oleks nõudnud likvideerimiskomisjonilt likvideerimisbilansi esitamist.

01.11.2004. a seisuga koostatud likvideerimisbilansi maht oli 34,6 mln krooni ning bilansivälise vara maksumus 1,9 mln krooni. Ainuüksi kassas ja pangakontol oli 1,8 mln krooni. Seega oli bilansis kajastatud varade ja kohustuste maht olulise suurusega, mida tulnuks kindlasti inventeerida.

Riigiasutuse Eesti Draamateater likvideerimisbilansis on näidatud ligi 12,4 mln kroonine finants-investeering sihtasutusse Eesti Draamateater. Meile antud selgituste kohaselt on tegu Vabariigi Valitsuse korraldustega[27] Kultuuriministeeriumi poolt sihtasutusele üleandmisele kuulunud riigiteatri varade bilansilise jääkmaksumusega. Kuna riigi asutajaõigusi eraõiguslikes juriidilistes isikutes võivad teostada ainult ministeeriumid[28], tulnuks riigiteatril varad, mis ministeerium pidi asutajaõigusi teostades andma asutatava sihtasutuse omandisse, üle anda Kultuuriministeeriumile, vormistades vastava üleandmise-vastuvõtmise dokumentatsiooni. Kultuuriministeerium, viidates uuele riigi raamatupidamise üldeeskirjale, mis hakkas kehtima 01.01.2004. a ning ei olnud likvideerimisbilansi koostamise ajal veel kehtiv, ei pidanud vajalikuks finantsinvesteeringu kajastamist oma bilansis. Ka Rahandusministeeriumist saadi selgitus, et kuna raamatupidamist peetakse detsentraliseeritult ning leping varade üleandmise kohta Kultuuriministeeriumilt sihtasutusele oli sõlmitud, siis piisab, kui raamatupidamises teevad kandeid ainult need raamatupidamisüksused, kelle bilanssi see vara üle-andmine puudutab, ehk riigiasutus ja sihtasutus.

Riigikontrolli arvates tulnuks likvideerimisbilansi koostamisel lähtuda koostamise hetkel kehtinud õigusaktide nõuetest ning me ei pea õigeks ministeeriumi finantsinvesteeringute kajastamist valitsemisala asutuse bilansis.

Likvideerimiskomisjoni esimehe, Kultuuriministeeriumi asekantseri Reet Mikkeli selgituse kohaselt koostati likvideerimisbilanss 17.12.2003. a ning samal päeval Eesti Draamateatri poolt vormistatud dokumenti "Eesti Draamateatri kasutuses ja Kultuuriministeeriumi valitsemisel olev riigivara seisuga 17.12.2003. a" käsitles likvideerimiskomisjon inventuuriaktina.

Riigikontroll ei pea õigeks, et 01.11.2003. a seisuga koostatud likvideerimisbilansis olevate varade aluseks kasutati varade loetelu 17.12.2003. a seisuga, kuna selleks hetkeks ei pruukinud olemas olla kõiki varasid, mis olid olemas 01.11.2003. a.

Auditeerijatele esitati mitmeid dokumente, mida olevat kasutatud likvideerimisbilansi koostamisel. Näiteks:

- riigiteatri esindajate[29] poolt 24.11.2003. a varaloendusel vormistatud nimekiri[30]. Seal osutatud varad turuväärtusega 664 628 krooni on kajastatud 17.12.2003. a likvideerimiskomisjoni protokolli lisas[31] eesmärgiga anda need üle sihtasutusele mitterahalise sissemaksena pärast vastava Vabariigi Valitsuse korralduse vastuvõtmist;

[26] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 72
[27] Vabariigi Valitsuse 27.05.2003. a korraldus nr 335-k (kinnistud Pärnu mnt 5, Suur-Sõjamäe 44c ja 44e ning vallasvara)
[28] Riigi poolt eraõiguslike juriidiliste isikute asutamise ja nendes osalemise seadus, § 6 lg 1
[29] Priit Pedajas, Meelike Raik ja Maarit Randrüüt
[30] "Täiendavalt sihtasutusele Eesti Draamateater üleantavate põhivarade nimekiri"
[31] "Eesti Draamateatri kasutuses ja Kultuuriministeeriumi valitsemisel olev riigivara seisuga 17.12.2003. a"

- 31.12.2003. a kolmes kassas tehtud sularahainventuuride aktid kokku summas 547,4 tuhat krooni, kus inventeerijateks olid riigiasutuse töötajad[32]. Samas oli likvideerimisbilansis näidatud kassajäägina 276 300 krooni;

- bilansivälise vara inventeerimisel 01.12.2003. a vormistatud varade nimekiri summas 1,9 mln krooni.

Eelnevale lisaks saadeti 31.10.2003. a seisuga aastaaruande koostamiseks nõuete ja kohustuste inventeerimiseks välja saldokinnitused[33]; likvideerimisbilansis näidatud mitmesuguseid nõudeid summas 3620 krooni ei inventeeritud, pidades seda ebaoluliseks; puhkusekohustuse inventuur tehti 31.12.2003. a seisuga, aga mitte likvideerimisbilansi koostamise kuupäevaga 01.11.2003.

Kõik eespool toodud riigiteatri poolt inventeerimiseks tehtud toimingud on seotud 2003. a aastaaruande koostamisega. Likvideerimisbilansi koostamiseks ei ole teater ühtegi inventuuri korraldanud. Riigikontrolli hinnangul ei inventeeritud riigiteatri likvideerimise käigus varasid õigeaegselt ja kõikehõlmavalt, samuti ei olnud likvideerimiskomisjon määranud oma esindajat inventeerimiskomisjoni. Riigikontrolli arvates on likvideerimiskomisjon tegelenud ebaoluliste ja vähem tähtsate asjadega, jättes tegemata olulised toimingud, mistõttu ei pruugi likvideerimisbilanss olla objektiivne ja kõikehõlmav.

Varalised tehingud likvideerimisperioodil

Tegevuse lõpetaval riigiasutusel tuleb kooskõlastada kõik varalised tehingud eelnevalt likvideerimiskomisjoniga likvideerimiskomisjoni töö alustamise kuupäevast kuni riigiasutuse tegevuse lõpetamise kuupäevani[34]. Kooskõlastuse andmisest varaliste tehingute tegemiseks teavitab likvideerimiskomisjoni esimees perioodiliselt kõrgemalseisva valitsusasutuse juhti. Riigiasutuse lõpetamisperioodil tehtud varalised tehingud võetakse arvesse lõppbilansi koostamisel.

Eesti Draamateatri likvideerimiskomisjon on kinnitanud[35] valikuliselt vaid üksikud suuremad likvideerimisperioodil (01.11.2003–29.02.2004) tehtud tehingud[36] ja sedagi pärast nende tegemist, 25.02.2004. a, mitte enne nende toimumist, nagu seda näeb ette kord. Samuti ei nähtu likvideerimiskomisjoni dokumentidest, et kultuuriministrit oleks teavitatud likvideerimisperioodil tehtud varalistest tehingutest.

Riigikassa andmetel tehti riigiasutuses lõpetamisperioodil[37] riigikassa kaudu varalisi tehinguid 7,8 mln krooni ulatuses, millele lisanduvad riigikassavälised tehingud.

Seega on enamik varalistest tehingutest tehtud ilma likvideerimiskomisjoni kooskõlastuseta ja ministrit nendest teavitamata. Riigikontrolli arvates ei anna selliselt toimimine kindlustunnet tehtud tehingute seaduslikkuse ega nende tehingute kõikehõlmava ja täieliku kajastamise kohta raamatupidamises.

---

[32] Kadri Tinits, Haldja Jalajas, Maarit Randrüüt, Anu Laidmets, Galina Heinlo ja Meelike Raik
[33] Eesti Draamateatri direktori kt 10.12.2003. a käskkiri nr 30 "Aastainventuuride komisjonide moodustamine"
[34] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 73
[35] Eesti Draamateatri likvideerimiskomisjoni 25.02.2004. a protokoll
[36] Riigivara mitterahalise sissemaksena sihtasutusele üleandmine vastavalt Vabariigi Valitsuse 22.12.2003. a korraldusele nr 855-k; riigieelarvest finantseeritud Suur-Sõjamäe 44c ja Pärnu mnt 5 hoonete parenduste üleandmine mitterahalise sihtfinantseerimisena sihtasutusele; lubatud osta sõiduauto (summa märkimata), mis pärast soetamist antakse vastava aktiga üle Kultuuriministeeriumile, kes esitab Vabariigi Valitsusele vajalikud dokumendid auto sihtasutusele üleandmise otsustamiseks
[37] 01.11.2003–29.02.2004

Lõppbilanss

Töö lõpetamisel korraldab likvideerimiskomisjon tegevuse lõpetava riigiasutuse lõppbilansi ja tegevuse lõpetava riigiasutuse valduses oleva riigivara üleandmise-vastuvõtmise akti koostamise. Lõppbilanss koostatakse riigiasutuse tegevuse lõpetamise kuupäeva seisuga[38].

Likvideerimiskomisjon ei ole korraldanud riigiasutuse valduses oleva riigivara üleandmist Kultuuriministeeriumile kooskõlas riigivara seadusega, mille kohaselt toimub riigivara üleandmine ja vastuvõtmine kirjaliku akti alusel[39]. Lõppbilansis kajastati nõudeid Maksu- ja Tolliametile põhiliselt enam makstud käibemaksu osas kokku summas 54,2 tuhat krooni. Sihtasutus pöördus 30.03.2004. a Maksu- ja Tolliametisse enam makstud maksude tagastamise küsimuses, kuid sai sealt eitava maksutagastuse otsuse. Sihtasutuse juht ja pearaamatupidaja on koostanud dokumendi, mille alusel olevat bilansi ja kasumiaruannete saldod lisatud Kultuuriministeeriumi aruandesse. Kas ministeerium seda ka tegi, on teadmata, sest vastav üleandmise-vastuvõtmise akt riigiasutuse Eesti Draamateater ja Kultuuriministeeriumi vahel on vormistamata.

Muud probleemid seoses riigiasutuse lõpetamisega

Riigiteatri lõpetamisega seonduv asjaajamise üleandmine-vastuvõtmine ei toimunud vastavalt kehtestatud korrale[40]:

- 27.02.2004. a koostatud asjaajamise üleandmise-vastuvõtmise aktis puuduvad riigiasutuse juhi allkirjastatud viimase dokumendi nimetus ja allakirjutamise aeg ning registreerimisnumber, riigiasutuse eelarve täitmise aruanne tegevuse lõpetamise kuupäeva seisuga, samuti kasutamata eelarveassigneeringute suurus, riigiasutuse koosseisunimestik ja koosseisus olevate isikute arv, riigiasutuse pitsatite arv ja liigid ning nende hoidmise eest vastutavate isikute nimed, riigiasutuse sõlmitud jõus olevate tsiviilõiguslike lepingute loetelu[41].

- Asjaajamise üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastasid riigiasutuse direktori kohusetäitja Priit Pedajas ja sihtasutuse juhatuse liige Rain Raabel. Vastavalt korrale[42] pidid asjaajamise üleandmise-vastuvõtmise akti allkirjastama Kultuuriministeeriumi kantsler, likvideerimiskomisjoni esimees ning liikmed.

- Auditeerijatele esitatud likvideerimiskomisjoni koosolekute protokollidest selgus, et kõigil kolmel koosolekul arutati riigiteatri asjaajamise korrastamise küsimusi. 25.02.2004. a toimunud koosolekul otsustati, et osa riigiasutuse dokumentatsioonist antakse üle Riigiarhiivile ning 31.03.2004. a toimunud koosoleku protokollis märgitakse, et dokumentatsioon on Riigiarhiivile üle antud.

  Tegelikult aga pöördus ministeeriumi kantsler 27.02.2004. a Riigiarhiivi poole[43] sooviga anda üle osa riigiteatri dokumentatsioonist. 11.03.2004. a vastas Riigiarhiiv[44] ministeeriumile, et Riigiarhiiv tegeleb ainult selliste likvideeritud asutuste tähtajaliste dokumentide kogumisega, mille õigusjärglane või funktsiooni ülevõtja puudub. 13.04.2004. a pöördus sihtasutus Riigiarhiivi kogude osakonda toimikute üleandmiseks. Arhivaalide üleandmise-vastuvõtmise akti sihtasutusel esitada ei olnud. Riigiarhiivi töötajate selgituste kohaselt ei ole nad sihtasutuselt 2004. aastal mingeid dokumente vastu võtnud. Lähtudes eelnimetatud asjaolust, on Riigikontroll seisukohal, et likvideerimiskomisjon ei tutvunud kõikide dokumentidega või võttis vastu otsuseid asjaosalistelt ilma dokumentaalset tõestust nõudmata.

---

[38] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 74
[39] Riigivaraseadus, § 11 lg 1
[40] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 76
[41] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 52
[42] Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a määrus nr 244 "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise kord", p 76
[43] 27.02.2004. a kiri nr 5.2-1/1141
[44] 11.03.2004. a kiri nr 5-6-3.2/04-631

Riigikontrolli hinnangul oleks puudused likvideerimiskomisjoni töös olnud olemata, kui komisjon oleks täitnud asjakohaseid normatiivakte ja Kultuuriministeerium oleks teostanud piisavat järelevalvet riigiasutuse Eesti Draamateater lõpetamisel.

Ettepanekud kultuuriministrile

- Anda hinnang ja võtta seisukoht likvideerimiskomisjoni töö kohta ning otsustada likvideerimiskomisjoni liikmete vastutuse küsimus.
- Arvestades mitmete otsustatud ja kavandatavate Kultuuriministeeriumi hallatavate asutuste tegevuse lõpetamist ja nende varade baasil sihtasutuste asutamist, täiendada ministeeriumi sisekontrollisüsteemi ja rakendada kontrollimeetmeid selliselt, et oleks tagatud
  - pädev järelevalve hallatavate asutuste lõpetamisel;
  - asjatundlike likvideerimiskomisjoni liikmete määramine;
  - normatiivaktide täitmise jälgimine;
  - dokumentatsiooni täielikkus ja korrektsus.

2. SA Eesti Draamateater nõukogu tegevus

Sihtasutuse Eesti Draamateater asutamisest 2003. aasta juulis kuni 2004. aasta augustini pidas sihtasutuse nõukogu 13 koosolekut.

Nõukogu koosolekud on küll protokollitud, kuid väga üldsõnaliselt ning ei anna informatsiooni tehtud otsuste tagamaadest ja põhjustest. Riigikontrolli hinnangul tuleks ka arutluste käik protokollida, kuna see tagaks, et hiljem on võimalik taastada, miks tehti just selline otsus.

Nii näiteks:

- 02.09.2003. a nõukogu koosolekul[45] on remondiks võetava laenu saamiseks krediidiasutuse valimisel protokolli lisana esitatud vaid laenupakkumiste koondandmed, mitte aga pankade pakkumis- ja läbirääkimisdokumendid, mis tõestaks pakkumiste olemasolu ja laenupakkumiste kokkuvõttes toodud andmete õigsust. Ka puudub arutluskäik, millistel alustel ning milliste dokumentide põhjal on nõukogu teinud oma otsuse.

- 04.12.2003. a otsustas nõukogu[46], et juhatusel tuleb valida 1. jaanuariks 2004 vähempakkumise korras audiitorikandidaat. 29.12.2003. a arutas nõukogu saabunud audiitorfirmade pakkumisi. Taas on protokolli lisana esitatud vaid koondandmed ning ei ole ära toodud, milliste tingimustega olid audiitorfirmade pakkumisdokumendid. Hilisematest protokollidest nähtub, et nõukogu on nõudnud juhatuselt täiendavaid selgitusi pakkumiste kohta, kuid milliseid täpselt, seda protokollidest ei selgu.

- 14.06.2004. a arutas nõukogu[47] sihtasutuse II kvartali majandustegevuse aruannet. Kes mida ning millele tuginedes ette kandis, seda protokollist ei selgu. Ettekande aluseks olevaid arvnäitajatega dokumente ei ole protokollile lisatud. Nõukogu on otsustanud, et eelarvetulude alalaekumisel 15% ulatuses tuleb koostada negatiivne eelarve. Missuguse perioodi osas tulude alalaekumist arvestatakse ja mis tähtajaks tuleb negatiivne eelarve koostada, seda ei ole fikseeritud.

Lisaks leidis Riigikontroll nõukogu tegevuses mitmeid vajakajäämisi:

- 04.12.2003. a otsustas nõukogu[48], et sihtasutuse amortiseerunud transpordivahendid tuleb müüa ja seda majanduslikult parimate tulemustega BRC Autokeskuse vahendusel. Nõukogu ei kinnitanud transpordivahendite müügi korda, ei määranud alghindade kindlakstegemise protseduure ega sätestanud enampakkumise nõuet.

  11.03.2004. a arutas nõukogu[49] transpordivahendite müüki. Koosoleku protokollis märgiti, et transpordivahenditest on müüdud sõiduauto Opel Vectra ning müümata on Opel Vectra Caravan. Märgitakse ka, et sõidukite müügieelne hindamine telliti müügi teostajalt, kelleks on AS Viking Motors. Tegelikult müüs juhatuse liige Rain Raabel transpordivahendid ajalehekuulutuste kaudu. 11.03.2004. a oli müüdud ainult Opel Vectra ning neli autot müümata. Viking Motors AS-ilt telliti ainult ühe sõiduki hindamine. Juhatuse liikme Rain Raabeli selgituse kohaselt oli BRC Autokeskus autod hinnanud septembris 2002 ja ta ei pidanud uue hindamise tellimist majanduslikult põhjendatuks.

  Opel Vectra Caravani jääkmaksumus oli raamatupidamise andmetel 109,3 tuhat krooni. Nimetatud sõiduk müüdi 03.08.2004. a maksumusega 50 tuhat krooni (koos käibemaksuga). Kohe tasus ostja 30 tuhat krooni, ülejäänud osa pidi ta tasuma 12.11.2004. a, mida ta aga 17.11.2004. a seisuga ei olnud teinud.

---

[45] 02.09.2003. a nõukogu koosoleku protokoll nr 2
[46] 04.12.2003. a nõukogu koosoleku protokoll nr 5
[47] 14.06.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 11
[48] 04.12.2003. a nõukogu koosoleku protokoll nr 5, p 5.8
[49] 11.03.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 9, p 6.1.3

Kuna sõidukite müügi protsessi, pakkumishindu ega tegelikke müügihindade kujunemist ei ole sihtasutuses dokumenteeritud ja autod müüdi tegelikult ajalehekuulutuste kaudu, pole auditeerijatel võimalik hinnata, kas sõidukite müügist saadi maksimaalne kasu. Pärast mittevajalike transpordivahendite müüki ei ole juhatus nõukogule aruannet esitanud ning ka nõukogu ei ole seda juhatuselt nõudnud.

- 12.04.2004. a kinnitas nõukogu[50] kinnistute müügi tingimused: Salme 13 – alghind 2 mln krooni; tagatisraha 10% ja osalemistasu 1000 krooni; Haaslava vallas Kurepalu kinnistu – alghind 450 000 krooni, tagatisraha 10% ja osalemistasu 500 krooni. Muid tingimusi nõukogu ei määranud. Sihtasutuse juhatus kinnistute müümise protsessis ei osalenud – müüki korraldasid kolmandad osapooled, sihtasutus sõlmis ainult ostu-müügilepingud. Dokumenteerimata kokkuleppe järgi tegeles Tartumaal Haaslava vallas Kurepalus oleva kinnistu müügiga Vanemuise teater, sest tegemist oli Vanemuise teatri endise puhkekoduga. Tallinnas Salme 13 asuva kinnistu müügiga tegeles ja enampakkumise korraldas Advokaadibüroo Kraavi & Partnerid. Kinnistute enampakkumisteated ilmusid 28.04.2004. a ja 11.05.2004. a Ametlikes Teadaannetes.

  Pakkumiste avamiste juures sihtasutuse juhatuse liikmeid ega töötajaid ei viibinud. 14.06.2004. a nõukogu koosolekul[51] märgiti, et kinnistute müügi alghinnad pakuti napilt täis. Kinnistute müük korraldati selliselt, nagu nõukogu oli sätestanud, aga kas saadi maksimaalne müügihind, auditeerijad hinnata ei saa, kuna puudub vastav dokumentatsioon. Juhatuse arvates müüdi kinnistud maksimaalse müügihinnaga. Riigikontroll leiab, et nõukogu oleks pidanud kinnitama müügiks ka muud tingimused, kuna enampakkumise viisid läbi kolmandad osapooled, kes ei pruukinud olla huvitatud maksimaalse müügihinna saamisest.

- Sihtasutuse nõukogu ei ole arutanud ega andnud juhatusele luba[52] sõlmida 12.05.2004. a koostöölepingut Sihtasutusega Virumaa Muuseumid vabaõhulavastuse "Südamete murdumise maja" finantseerimiseks. Nimetatud lepinguga võtsid pooled kohustuse finantseerida eelnimetatud etendust kokku 740 000 krooniga. SA Virumaa Muuseumid pidanuks omapoolse finantseeringu 370 000 krooni 10. augustiks teatri esitatud arve alusel üle kandma SA-le Eesti Draamateater. Meile antud selgituse kohaselt ei esitanud SA Eesti Draamateater arvet ega nõudnud raha ülekandmist, kuna ei pidanud seda vajalikuks (teatril oli endal piisavalt raha finantseerimiseks). Juhatuse liikme sõnul sõlmiti leping vaid selleks, et maandada riski juhuks, kui etendus jääb kahjumisse.

  Riigikontrolli hinnangul ei olnud antud lepinguga riskid maandatud, kuna lepingus ei ole sätestatud tingimusi, kuidas toimitakse juhul, kui projekt jääb kahjumisse. Samas aga kuulub lepingu kohaselt ¼ kasumist ülekandmisele SA-le Virumaa Muuseumid[53]. Vaatamata asjaolule, et SA Virumaa Muuseumid omapoolset lepingukohustust ei täitnud, on arvestatud kasumiosa 98 547 krooni neile üle kantud.

  Kuna leping nägi ette 370 000-kroonist SA Virumaa Muuseumid kaasfinantseerimist, st tulu teatrile, siis muutub koostöölepingu tulemusena saadav kogutulu ja seetõttu ka jaotatava kasumi suurus, st SA Eesti Draamateater oleks saanud 92 500 krooni rohkem tulu.

Nõukogu ei ole täitnud kõiki põhikirjast tulenevaid kohustusi. Nii on kinnitamata SA Eesti Draamateater varade kasutamise ja käsutamise üldine kord ning personalile tulemustasu maksmise põhimõtted ja juhatuse liikmete tulemustasude suurus.

---

[50] 12.04.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 10, p 2
[51] 14.06.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 11, p 4.2
[52] SA Eesti Draamateater põhikiri p 20.9
[53] Koostööleping 12.05.2004.a nr 3.2-2/04/227 p 6.1

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Tagada varade kasutamise ja käsutamise korra väljatöötamine ja kinnitamine.
- Kehtestada SA Eesti Draamateater personalile tulemustasu maksmise põhimõtted.
- Täiustada sisekontrollisüsteemi selliselt, et oleks tagatud oluliste otsuste ja nende aluseks oleva informatsiooni dokumenteerimine ja vastuvõetud otsuste täitmise jälgimine.
- Nõuda juhatuselt täielikku ülevaadet transpordivahendite müügi kohta (miks ei järgitud nõukogu otsuseid) ja otsustada juhatuse liikmete vastutuse küsimus.
- Võtta seisukoht juhatuse poolt SA-ga Virumaa Muuseumid lepingu sõlmimise ja lepingu tingimuste ning lepingu täitmise (mittetäitmise) osas.

3. Majandusarvestuse korraldus

3.1. Eelarvestamine

SA Eesti Draamateater majandusaasta eelarve eelnõu koostab juhatus ja selle kinnitab nõukogu[54]. Teatri 2004. aasta eelarve maht on 33,7 mln krooni. Kaks kolmandikku tuludest ehk 20,3 mln krooni saab teater eelarvelise toetusena Kultuuriministeeriumilt (15,8 mln krooni tegevuskulude ning 4,5 mln krooni võetud laenu tagasimaksete katteks). Ülejäänud tulu (13,4 mln krooni) teenib teater oma majandustegevusest, sh etendustegevusest 10,65 mln, Piletipunkti tegevusest 1,3 mln, reklaamiteenusest 950 tuhat, rendist 400 tuhat ning muudest tegevustest 100 tuhat krooni. Kulude osas on nõukogu kinnitanud eelarve järgmiselt: juhatuse kulud, personalikulud, majandamiskulud, etendustegevuse kulud, amortisatsioon ja finantskulud. Eelarve täitmist arutatakse perioodiliselt nõukogus[55].

Aastaeelarve koostamisel lähtutakse järgmisest:

- tulude planeerimisel teatrile Kultuuriministeeriumi poolt eraldatavatest summadest; planeeritavast etenduste arvust, saali täitumusest ja keskmisest piletihinnast (lähtudes varasematest aastatest, repertuaariplaanist, uuslavastuste arvust); varasemate perioodide muude omatulude laekumisest;

- kulude planeerimisel koostatakse töötasu- ja majanduskulude eelarve eelmiste aastate arvnäitajatest, palgakokkulepetest jms lähtudes, lavastus- ja etenduskulude eelarve tuleneb uuslavastuste arvust.

Meile antud selgituste kohaselt on etendustegevuse tulude planeerimine suhteliselt keeruline (keegi ei oska öelda, kui suur osa uuslavastustest kunstiliselt õnnestub, kui palju lavastusi läheb mängukavast maha ettenägematute asjaolude, nagu näitleja haigestumine jms tõttu) ning seetõttu lähtutakse kulude eelarve koostamisel võimalikest tuludest, st kulutada saab täpselt nii palju, kui tulusid tuleb. Läbirääkimiste tulemusena kujuneb soetuste ja investeeringute eelarve.

Riigikontroll leidis eelarvete koostamises järgmisi vajakajäämisi:

- Puudub eelarvete koostamise kord, mis sisaldaks eelarvestamise protsessi kirjeldust ning täpsemaid juhiseid.

- Uuslavastuste eelarvete koostamisel ei planeerita reklaami- ega palgakulu lavastuse väljatoomiseks ning hilisemaid perioodikulusid lavastuse käigus hoidmiseks. Planeerides ja plaane kinnitades kavandatakse eelarvetes vaid etenduse dekoratsioonide, kostüümide ja rekvisiitide materjalikulu ning tasud väliskunstnikele, -lavastajatele ja -näitlejatele. Nii toimides ei ole aga võimalik hiljem kontrollida, kas tegelikult tehtud kulud olid kooskõlas esialgselt kavandatuga. Kuna palgakulu ja teatrimaja majanduskulude arvestust ei peeta kuluobjektide (etenduste) kaupa, ei anna teatri kuluarvestus etenduste kaupa informatsiooni nende tegeliku maksumuse kohta.

- Teatri raamatupidamisarvestus ei toeta hetkel kuluüksuste eelarvete koostamist ega anna piisavat informatsiooni finantsvahendite kõige otstarbekamaks kasutamiseks. Samuti ei ole võimalik kindlaks teha

    - kas piletihinnad on piisavad ja põhjendatud;

    - kas etendused on olnud majanduslikult kasulikud või kahjulikud;

---

[54] SA Eesti Draamateater põhikiri, p 20.4

[55] Auditeeritaval perioodil anti ülevaade 2004. aasta teise kvartali majandustegevusest (14.06.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 11), 7 kuu eelarve täitmisest (06.08.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 13).

- kas etenduse mängukavas hoidmine ei too kaasa pigem kahju kui kasu;
- kui suur on riigitoetuse osa piletihinnast.

Leiame, et etenduste piletihinnad peavad tuginema kuluarvestusele ja riigitoetuse osa piletihinnas olema põhjendatud.

Samuti ei ole praeguse kuluarvestuse informatsiooni põhjal võimalik kindlaks teha, kas teatri struktuuriüksusest Piletipunkt saadavad tulud katavad tulude teenimiseks tehtavad kulud.

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Kohustada juhatust töötama välja ja kehtestama eelarvete koostamise kord, et tagada kõigi kuluüksuste ja -objektide eelarvete koostamise ja nende täitmise jälgimine.
- Finantsjuhtimiseks vajalike kuluarvestuse andmete paremaks kasutamiseks kohustada juhatust määrama kuluüksused eesmärgiga kontrollida nende töö efektiivsust ning kas nende teenitavate tulude ja tehtavate kulude tase on optimaalne.
- Kohustada juhatust täiendama raamatupidamisarvestust kõigi kuluobjektide tegelike kulude analüütilise arvestuse osas selliselt, et oleks võimalik saada informatsiooni kõigi lavastuste tegeliku maksumuse kohta.
- Kohustada juhatust rakendama etenduste piletihindade kalkuleerimist, mis tugineks kuluarvestusele ja tagaks piletihindade põhjendatuse.

3.2. Tulud

3.2.1. Sihtfinantseerimine riigieelarvest

Tegevustoetus

Kultuuriministeeriumi eelarvest on 2004. aastaks Eesti Draamateatri tegevuskuludeks eraldatud 15,8 mln krooni. Etendusasutuse seaduse[56] kohaselt määratakse toetus etenduse või külastaja toetusena, millega hüvitatakse etendusasutusele külastaja teenindamise tegeliku kulu ja arvestusliku piletihinna vahe. Toetuse määramise alus on Kultuuriministeeriumi kavandatav külastajate arv ja uute lavastuste arv ning nende teenindamiseks tehtavad kulutused, mis tulenevad töötajate tasustamisest ja vara haldamisest. Arvestusliku piletihinna arvutamisel lähtutakse etendusasutuse asukohast, Statistikaameti andmetest kohalike elanike keskmise sissetuleku kohta ning külastajate peamistest sihtrühmadest.

2004. aasta riigieelarve eelnõu seletuskirjas oli Eesti Draamateatri eelarveliseks tegevustoetuseks planeeritud 14,1 mln krooni tingimusel, et teatris valmib 15 uuslavastust ning teenindatakse 122 000 teatrikülastajat. Vastu võetud 2004. aasta riigieelarve seaduses[57] on eraldatud sihtasutusele 15,8 mln krooni. Riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingu[58] lisa 1 järgi tuleb Draamateatril välja tuua 15 uuslavastust ning eeldatav teatrikülastajate arv on 88 000. Seega suurenes eelarve menetlemise käigus eelarvelise toetuse suurus 12%, samas vähenes teenindamisele kuuluvate teatrikülastajate arv 28%. Kultuuriministeeriumist saadud selgituse kohaselt võeti eelarvelise toetuse suuruse määramise aluseks 2003. aasta toetussumma, millele lisati 12% töötasufondi kasv (TALO ja Vabariigi Valitsuse vahelise kokkuleppe alusel). Riigikontrolli hinnangul ei täitnud Kultuuriministeerium selliselt eelarvelist

[56] Etendusasutuse seadus, § 16
[57] Seadus "2004. aasta riigieelarve", § 2
[58] "Riigieelarvelise eraldise kasutamise" leping 28.01.2004. a

toetuse suurust määrates ja kinnitades etendusasutuse seadust. Teatri kuluarvestus ei võimalda saada andmeid etenduste teenindamiseks tehtavate kulutuste kohta, mis on toetuse määramiseks vajalikud. Samuti ei ole Kultuuriministeerium välja arvutanud arvestuslikku piletihinda, mille alusel kuulub teenindamise tegeliku kulu ja arvestusliku piletihinna vahe hüvitamisele.

Investeeringud

2004. aastaks on riigieelarvest eraldatud SA-le Eesti Draamateater laenumaksete teenindamiseks 4,5 mln krooni. 2004. aasta riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingu[59] alusel saab Draamateater Kultuuriministeeriumilt iga kuu alates veebruarist 404 tuhat krooni. Tegelikud laenumaksed on keskmiselt 360 tuhat krooni kuus ning 31.08.2004. a seisuga oli teatrile laenu tasumiseks rohkem raha laekunud 302 tuhat krooni. Selline olukord on tingitud sellest, et eelarveline eraldis oli esialgselt planeeritud 2004. aasta 12 kuu maksete tasumiseks, teater hakkas pangale laenumakseid tasuma aga alles veebruarist. Seda tulnuks ka eraldise kasutamise lepingu sõlmimisel arvestada ning koostada eraldise maksmise graafik tegelike vajadustega vastavuses.

Ettepanekud kultuuriministrile

- Täiustada ministeeriumi sisekontrollisüsteemi selliselt, et oleks tagatud riigieelarvelise tegevustoetuse suuruse määramine ja eraldamine lähtuvalt etenduste tegelike kulutuste ja arvestusliku piletihinna vahest, nagu näeb ette etendusasutuste seadus.
- Investeeringuteks eraldatud raha ülekandmisel lähtuda sihtasutuse tegelikest vajadustest.

3.2.2. Tulud etendustegevusest

SA Eesti Draamateater oli 31.08.2004. a seisuga kogunud tulusid piletimüügist ligi 5,4 mln krooni. Lisaks oli kogutud etenduse tulusid kinkekaartide müügist 344 300 krooni, kavade müügist 142,4 tuhat krooni ja ärajäänud etendustelt 4,7 tuhat krooni.

Vastavalt raamatupidamise toimkonna juhendile[60] ja SA Eesti Draamateater raamatupidamise siseeeskirjale kajastatakse oma etendustelt kogutud piletitulu etenduse toimumise päevani erinevatel ettemaksete kontodel[61], näitamata etenduste objektikoode. Etendusele järgneval päeval teeb raamatupidamine etenduse piletimüügi aruande alusel piletitulu arvele võtmiseks raamatupidamiskirjendi, vähendades ettemaksete kontosid ning suurendades kontot "tulu piletimüügist", sealjuures kasutatakse toimunud etenduse tulude ja kulude arvestuseks määratud etenduse objektikoodi.

Riigikontrolli hinnangul tuleks kasutada ka ettemaksete arvele võtmisel etenduste objektikoode, kuna siis on võimalik igal ajahetkel etenduste kaupa võrrelda saadud ettemakseid ning arvele võetud tulusid. Sel viisil välditakse edaspidi tahtmatuid ja tahtlikke vigu piletitulu kajastamisel. Nii näiteks tuvastasime, et SA Eesti Draamateater on kajastanud topelt tuluna 15.05.2004. a AS-ile Hiieko renditud ruumidest saadud renditulu 38 tuhat ja tulu piletimüügist 39,3 tuhat krooni. Kuna etendust antud päeval ei toimunud, siis nõustus pearaamatupidaja, et etenduse tulu on kajastatud ekslikult. Seetõttu on arvestatud ja makstud Eesti Näitemängu Agentuurile ja Eesti Autorite Ühingule autori- ja vahendustasu ettenähtust rohkem.

SA Eesti Draamateater tellis 2004. aasta alul müügiks 4000 kinkekaarti müügiväärtuses 1,2 mln krooni. 300-krooniseid kinkekaarte müüb ja vahetab Draamateatri etenduste piletite vastu vaid teatrimaja kassa. Kinkekaartide müügi eest vastutab turundusjuht. Täheldasime, et kinkekaartidel puuduvad

[59] "Riigieelarvelise eraldise kasutamise" leping 28.01.2004. a
[60] Raamatupidamise Toimkonna 30.12.2002. a otsus nr 17-1 RTJ 10
[61] Kontod: 2039000 – etteostetud piletid ED etendustele; 2039004 – ettemaksed internetimüügist ED etendustele; 2039007 – etteostetud piletid pangakaardiga

seerianumbrid. Samuti ei ole kehtestatud protseduurireegleid lunastatud kinkekaartide märgistamiseks ja hävitamiseks. Meile antud selgituste kohaselt hävitati 2004. aasta mais kinkekaarte, kuid seda toimingut ei dokumenteeritud. Samuti ei määratud käskkirjaga kinkekaartide inventeerimise ja hävitamise komisjoni. Seetõttu ei saa auditeerijad olla kindlad, et kinkekaardid ka tegelikult hävitati. Seega puudub sihtasutusel objektiivne informatsioon müüdud, lunastatud ja kasutamata kinkekaartide kohta. Kuna kinkekaarte ei erimärgistata kassas nende piletite vastu vahetamisel, siis on neid võimalik korduvalt ringlusesse anda. Riigikontroll leiab, et kinkekaartidega kauplemiseks reeglite mittekehtestamisega on loodud soodsad tingimused pettusteks ja kuritarvitusteks. Sihtasutuse selgituse kohaselt on uus tiraaž kavas nummerdada.

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Nõuda juhatuselt sisekontrollisüsteemi täiustamist selliselt, et raamatupidamisarvestuses oleks tagatud tulude õige kajastamine ning võrreldava informatsiooni saamine.
- Selgitada Eesti Näitemängu Agentuurile ja Eesti Autorite Ühingule alusetult arvestatud ja makstud autori- ning vahendustasude suurus ja need tagasi nõuda.
- Nõuda juhatuselt müüdavate kinkekaartide märgistamist seerianumbrite ja turvaelementidega ning nende müügi, arvepidamise ja inventeerimise korra kehtestamist.

3.2.3. Muude tulude arvestus

Sihtasutuse põhitegevusega mitteseotud tulud olid kaheksa kuuga 0,5 mln krooni, sealhulgas moodustasid tulud ruumide üürist 49%, bussi rendist 44% ning kostüümide, rekvisiitide jms rendist ja üürist 7%.

Sihtasutus sõlmis 05.02.2004. a ühise tegutsemise lepingu[62] teatri külastajate ja teatritöötajate igapäevaseks toitlustamiseks AS-iga Fee Catering. Nimetatud äriühing tagab teeninduse II korruse puhvetis, väikese saali ja keldrikorruse baaris. Äriühing maksab renti 9000 krooni kuus, seda aga ainult nende päevade eest, kui toimuvad etendused või üritused. Vastavalt lepingule ei maksa rentnik elektri, kommunaalteenuste (küte, soe ja külm vesi, valve, prügivedu ja kahjurite tõrje) ega ruumide koristamise eest. Lisaks võimaldab teater äriühingule oma parklas kahe auto tasuta parkimise. Riigikontrolli hinnangul on nimetatud ühise tegutsemise leping sellistel tingimustel teatrile kahjulik ja võrreldes eelmise rentnikuga ka ebasoodsam, sest eelmise rentnikuga mahaarvamisi arvest etendustevabade päevade osas ei tehtud. Sihtasutus põhjendas meile sellistel tingimustel lepingu sõlmimist asjaoludega, et AS Fee Catering on teinud investeeringuid 120 000 krooni ulatuses ning tagab Draamateatri töötajatele igapäevaselt hinnasoodustusega toitlustamise. Samas ei ole aga kokku lepitud investeeringute mahtu ega koosseisu ning tasaarveldamise tingimusi. Äriühingu tehtud investeeringute nimekirja sihtasutusel meile esitada ei olnud. Juhime tähelepanu ka asjaolule, et igasuguste hinnasoodustuste tegemine töötajatele on käsitletav erisoodustusena ja vastavalt tulumaksuseaduse §-le 48 maksustatav ning seega sisaldab eelnimetatud leping maksuriski ja sellega kaasnevad sihtasutusele täiendavad kulutused.

Sihtasutusel on Lasnamäel Suur-Sõjamäe 44c mitmeid garaažibokse, mida ta lepingute alusel välja rendib. Tallinna Linnateatriga ei ole sihtasutuse juhatus garaažibokside rendiks uut lepingut sõlminud ega 2004. aastal arveid ruumide kasutamise eest esitanud. Tallinna Linnateater kasutab bokse pinnaga 216 m^2 ning arvestades, et teater on ülejäänud garaažibokside rendilepingutes sätestanud ühe ruutmeetri rendiks 20 krooni, tuleks Linnateatril maksta iga kuu 4320 krooni.

Riigikontrollile antud selgituse kohaselt on Linnateater paigaldanud boksidele uued uksed maksumusega 132,6 tuhat krooni ja nõuab nüüd uste maksumuse osas tasaarveldust. Sihtasutus uksi parendusena arvele võtnud ei ole ning ei ole ka esitanud Linnateatrile rendiarveid. Riigikontroll juhib siht-

[62] 05.02.2004. a "Ühise tegutsemise leping" nr 1.1-9/04/112

asutuse juhatuse tähelepanu asjaolule, et 21.04.1999. a riigiteatri ja Tallinna Linnateatri vahel määramata tähtajaks sõlmitud rendilepingus oli sätestatud, et Linnateatril tuleb kooskõlastada kõik renditud ruumides tehtavad ümberehitused ja parendused Draamateatriga ning tehtud ümberehitused ja parendused ei kuulu Draamateatri poolt hüvitamisele. Lisaks on muudetud osa garaažibokside arhitektuurilist välisilmet ning garaažide renoveerimisel tuleb paigaldada kõigile boksidele uued ühesugused uksed.

Sihtasutuse juhatus ei ole arutanud ega kinnitanud mingeid ruumide, transpordivahendite ega kostüümide ning rekvisiitide väljarentimise tingimusi, korda ega kinnitanud vastavaid hinnakirju.

Juhatus ei pea nimetatud tegevusi vajalikuks, sest kui kehtestada kord ja hinnakiri, ei võimaldavat see läheneda klientidele personaalselt. Nii näiteks tehakse alati allahindlusi laste- ja noorteürituste ning teatriürituste korraldajatele, kuid jäik kord ning hinnakiri ei võimaldaks seda.

Äriühingutele üüritakse üritusteks teatriruume välja. Turundusjuht lähtub ruumide väljarentimisel enda koostatud ja juhatusele esitatud projektist ruumide rentimise hinnakirja ja tingimuste kohta, mida juhatus ei ole kinnitanud. Turundusjuht võib teha ka allahindlusi, aga millises ulatuses ja kellele, ei ole kusagil fikseeritud ega sätestatud. Turundusjuhi sõnul tehakse allahindlusi seoses laste- ja noorteüritustega ja klientide pretensioonidega. Kõikide ruumide kasutajatega ei ole sõlmitud broneerimislepinguid. Ka raamatupidamine ei võta arve koostamisel aluseks broneerimislepingut, vaid lähtub turundusjuhi kirjalikust või elektroonsest teatisest. Pearaamatupidaja sõnul ei ole broneerimislepingu tingimuste ja maksumuse jälgimine raamatupidamise ülesanne.

Nii renditi Royalnet OÜ-le 22.–24.03.2004. a teatri ruume IV ülevabariigilise laste ja noorte muusikateatrite festivali korraldamiseks. Hinnakirja järgi tulnuks kolmepäevase ürituse eest äriühingul maksta 90 tuhat krooni. Turundusjuht lähtus broneerimislepingu sõlmimisel[63] asjaolust, et tegemist on laste ja noorte teatriüritusega, ning määras lepingu maksumuseks 30 tuhat krooni. 17. novembriks ei olnud Royalnet OÜ arvet maksnud ning raamatupidamine ei olnud äriühingule viivisarveid (4 tuhat krooni) esitanud. Kokkuleppeid võlgnikuga võla tasumiseks raamatupidamisel esitada ei olnud. Lisaks oli raamatupidamine vähendanud osutatud lepingu renditulu 5,8 tuhande krooni võrra, mis oli Royalnet OÜ ürituse piletimüügitulu, mille raamatupidamine jättis äriühingule üle kandmata.

Sihtasutusel on 50-kohaline buss, mis on vajalik näitlejate transpordiks Eesti erinevates piirkondades külalisetenduste andmisel. Juhatuse liikme andmete kohaselt oli bussi kasutatud teatri külalisetenduste väljasõitudeks kaheksa kuu jooksul 12 korral/päeval.

Suurema osa ajast seisab buss garaažis või on välja renditud lepingute, suusõnaliste või elektroonsete kokkulepete alusel turismiteenust/transporditeenust osutavatele äriettevõtetele. Arvete esitamine bussirentnikele toimub rentnike esitatud sõidulehtede või elektroonsete teadete alusel. Kontrolli- või koonddokumente, mille alusel saaks väita, kui palju rentnikud bussi kasutanud on ja kas arved rentnikele on esitatud õiges mahus, sihtasutuses ei ole. Juhatuse liikme sõnul põhinevad rendisuhted transpordikorraldajatega usaldusel ning täiendavaid kontrolliprotseduure ei ole vaja teostada. Riigikontrolli hinnangul ei ole vastava korra ja aruandluse kehtestamata jätmine põhjendatud, sest ainult sõidumeeriku olemasolu ei välista bussi mittesihipärast kasutust ega taga kõikide bussi kasutamiste eest tasu saamist.

Meile antud selgituste kohaselt on rentnikud kasutanud bussi transporditeenuste osutamiseks ka väljaspool Eestit (Läti, Leedu, Venemaa), mistõttu ei ole sihtasutuse raamatupidamine nimetatud renditeenuselt käibemaksu summas 13 090 krooni arvestanud. Pearaamatupidaja ei lisanud arvetele käibemaksu, kuna ta lähtus käibemaksuseaduse § 15 lg 4 p 1 ning § 10 lg 5 p 4, mille kohaselt on käibemaksu määr null protsenti, kui käibe tekkimise koht ei ole Eesti. Riigikontroll on seisukohal, et teenuse osutamise asukoht on Eesti, sest sihtasutus rendib välja sõidukit ja vaid sihtasutuselt renditeenust ostvad äriettevõtted osutavad reisi- või turismiteenust väljaspool Eestit. Seega tuleb rent maksustada 18-protsendise käibemaksu määraga.

---

[63] 10.02.2004. a broneerimisleping 1.2-1/04/191

Ettepanekud

SA Eesti Draamateater nõukogule

- Nõuda, et juhatus vaataks üle kõik kehtivad rendilepingud, analüüsiks ja hindaks nende tasuvust ning vajaduse korral teeks ettepanekuid lepingutingimuste muutmiseks.
- Nõuda, et juhatus töötaks välja ja kehtestaks ruumide, transpordivahendite ja kostüümide ning rekvisiitide väljarentimise tingimused ja korra ning kinnitaks vastavad hinnakirjad ja määraks nendest hindadest tehtavate allahindluste tingimused ja määrad.

SA Eesti Draamateater juhatusele

- Täiustada sisekontrollisüsteemi selliselt, et oleks tagatud käibemaksuseaduse täitmine.

3.3. Kulud

3.3.1. Tegevuskulud

Tegevuskulude arvestuse korraldamisel ei ole mitmel juhul järgitud raamatupidamise seaduse, raamatupidamise hea tava ja teatri enda raamatupidamise sise-eeskirjaga kehtestatud nõudeid.

Näiteks:

- Teater sõlmis 2004. aastal kaks sõiduautode rendilepingut AS-iga Ühisliising ning neid kajastatakse raamatupidamises kasutusrendina, kuna teatril puudub huvi liisitud autode omandamiseks rendiperioodi lõppedes. Raamatupidamise hea tava kohaselt tuleb kasutusrendi maksed kajastada rendiperioodi jooksul kuluna lineaarselt, st ühtlaselt kogu rendiperioodi jooksul sõltumata sellest, millal maksed tegelikult aset leiavad[64]. SA Eesti Draamateater on kirjendanud rendimaksed kuludesse maksete tegemisel ning seetõttu on raamatupidamises 31.08.2004. a seisuga näidatud sõiduautode rendikulud kokku 138,7 tuhat krooni võrra suuremana.
- SA Eesti Draamateater raamatupidamise sise-eeskirja[65] järgi loetakse materiaalseks põhivaraks vara soetusmaksumusega 10 000 krooni. Teater on aga kajastanud kuludes põhivarana arvele võtmisele kuuluva ventilatsiooniagregaadi metallaluse[66] käibemaksuta soetusmaksumuses 37 tuhat krooni. Seetõttu on suurendatud kulusid ja näidatud põhivara tegelikust väiksemas maksumuses.
- SA Eesti Draamateater raamatupidamise sise-eeskirja kohaselt on lubatud anda juhatuse käskkirjaga kehtestatud alusel ja korras kassast avanssi majanduskuludeks. Juhatus on oma käskkirjaga[67] määranud isikud, kellel on õigus kassast avanssi saada, kuid ei ole kehtestanud avansiaruannete esitamise korda. Kontrollimisel selgus, et paljudel juhtudel on väljastatud majanduskulude avanssi teatris töötavatele[68] ja isegi teatris mitte töötavatele isikutele[69], kellel ei ole selleks õigust. Samuti ei ole alati aruandeperioodi lõppedes tagastatud kasutamata avanssi kassasse, nagu nõuab sise-eeskiri. Nii on Pille-Riin Kohale ja Roman Baskinile 29.06 2004. a väljastatud avansid (kokku 43 tuhat krooni) tagastatud teatrile alles 16. ja 17. septembril ning Kadri Varblasele 10. märtsil antud 700-kroonisest avansist 412 krooni kasutamise kohta esitatud aruanne 30. aprillil ning ülejäänu kasutamise kohta alles 30. septembril. Riigikontroll ei pea õigustatuks avansi maksmist

[64] Raamatupidamise Toimkonna 30.12.2002. a otsus nr 17-1 RTJ 9 p-d 35, 36
[65] SA Eesti Draamateater raamatupidamise sise-eeskiri, kinnitatud juhatuse 21.05.2004. a käskkirjaga nr 16
[66] Alcander Group OÜ 19.07.2004. a arve nr 24024
[67] SA Eesti Draamateater 20.02.2004. a käskkiri nr 6 "Majanduskulude avanss"
[68] 2004. aastal antud majanduskulude avansid: Kristel Koppel 82 000 kr; Riina Siilmann 8800 kr; Avo Rommot 1200 kr; Pille-Riin Koha 1000 kr jne
[69] 2004. aastal antud majanduskulude avansid: Roman Baskin 42 000 kr; Pille Jänes 2000 kr jne

isikutele, kellele ei ole juhatus selleks vastavat õigust andnud, ning eriti veel teatris mitte töötavatele isikutele. Ühtegi raamatupidamisele esitatud avansiaruannet ei ole juhatus kinnitanud. Seega on suur osa kuludest tehtud ilma juhatusepoolse kinnituseta, kuigi seda nõuavad raamatupidamise sise-eeskiri[70] ja raamatupidamise seadus[71].

- Raamatupidamise algdokument peab näitama tehingu majanduslikku sisu[72]. OÜ-lt Veosevedaja ostetakse bussijuhiteenust (Eesti Draamateatril ei ole palgalist bussijuhti, kuid on buss) transporditeenuse nime all. OÜ Veosevedaja esitatud arvetele on märgitud vaid kuupäevad, mil on teenust osutatud, kuid puudub informatsioon, mis otstarbel on teater teenust ostnud. Suur osa tasutud arvetest oli juhatuse poolt viseerimata. Teatril ei olnud Riigikontrollile esitada aruandeid bussijuhi teatrile kuuluva bussiga tehtud sõitude kohta, kuid oldi valmis neid meile koostama ja esitama. Riigikontrolli arvates peaks eelkõige teater ise olema huvitatud, kuidas ja milleks tema poolt kasutada antud vara kasutatakse, ja tagama, et bussi ei kasutata ka selliste teenuste osutamiseks, milles pooled ei ole kokku leppinud. Riigikontrolli arvates on OÜ Veosevedaja näol tegemist mitteusaldusväärse lepingupartneriga, kuna Äriregistri andmetel on see osaühing esitanud viimati aruande 1998. a majandusaasta kohta. Täheldasime ka, et 29.06.2004. a on teatri kassast makstud OÜ Veosevedaja ja teatri vahel sõlmitud suulise lepingu alusel töötavale bussijuhile lähetusavanssi 2,5 tuhat krooni. Avansiaruanne on esitatud 05.–07.07.2004. a kuupäeva kandvate kuludokumentide kohta alles 09.09.2004. a. Riigikontroll ei saa pidada põhjendatuks lähetusavansi andmist teatrile teenust osutava äriühingu töötajale ja kuluaruande esitamist suure hilinemisega.

- Raamatupidamise hea tava [73] kohaselt on tulude ja kulude omavahel saldeerimine keelatud. SA Eesti Draamateater on raamatupidamisarvestuses saldeerinud AS-ilt A-Selver ja Pärnu Uue Kunsti Muuseumilt piletimüügist saadavaid tulusid nende piletite müügiks tehtud kuludega. Seetõttu on teater 31.08.2004. a seisuga vähendanud omatulusid 241,4 tuhande krooni võrra. Kuna tegu on SA Eesti Draamateater piletimüügi teenustasu kuluga, siis tulnuks A-Selveril ja Pärnu Uue Kunsti Muuseumil esitada sihtasutusele vastavad arved. Tulude-kulude omavahelisest saldeerimisest tingituna on näidatud ka arvestatud käibemaksu summa 43,5 tuhat krooni väiksemana. See ei ole aga lubatud, kuna antud tehingute puhul ei ole tegu sihtasutuse käibega, mistõttu teatril ei ole õigust arvestatud käibemaksu summat vähendada. Käibemaks tulnuks A-Selveri ja Pärnu Uue Kunsti Muuseumi esitatud arvete alusel näidata sisendkäibemaksuna.

- Vastavalt raamatupidamise seadusele[74] peab raamatupidamise algdokumendil olema majandustehingut kirjendavat raamatupidamiskohustuslast esindava isiku allkiri (allkirjad), mis kinnitab (kinnitavad) majandustehingu toimumist. Eesti Draamateatris täheldasime, et mitmed majanduskulu arved ja kõik Piletipunkti puudutavad ostuarved on juhatuse poolt viseerimata. See viitab sisekontrollisüsteemi puudulikkusele, mis annab võimaluse kuritarvitusteks.

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Tagada raamatupidamisarvestuse raamatupidamise seaduse, raamatupidamise hea tava ja riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetega vastavusse viimine.
- Tagada sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise sise-eeskirja täiendamine, sh määrates kindlad reeglid avansi väljastamiseks ja aruannete esitamiseks ning isikute viisi piirsummad ja kulutamise tingimused, kehtestades dokumentide kontrolli nõuded ja määrates isikud, kes vastutavad nende nõuete täitmise ja kontrolli eest.
- Nõuda juhatuselt teatri bussiga tehtud sõitude kohta aruandlust tagamaks bussi sihipärane kasutamine ja seeläbi ka bussi kasutada andmisest kõigi saada olevate tulude kättesaamine.

[70] SA Eesti Draamateater raamatupidamise sise-eeskiri (kinnitatud 21.05.2004. a käskkirjaga nr 16), p 7.3
[71] Raamatupidamise seadus, § 7 lg 1
[72] Raamatupidamise seadus, § 7
[73] Raamatupidamise Toimkonna 30.12.2002. a otsus nr 17-1 RTJ 2, p 26
[74] Raamatupidamise seadus, § 7 lg 1 p 7

3.3.2. Personaliga seotud kulud

Personaliarvestus

Personaliarvestusega tegeleb sihtasutuses juhatuse assistent. Sõlmitud töölepingutesse ei ole viidud käskkirjaga[75] kehtestatud palgamuudatusi. Töölepingu tingimuste muutumisel on tööandja kohustatud sõlmima töötajaga uue kokkuleppe hiljemalt ühe kuu möödumisel käskkirja kehtima hakkamise päevast[76]. Töölepingus kokkulepitud palgatingimusi on lubatud muuta ainult poolte kokkuleppel[77]. Lepingutingimuste muutmata jätmine viitab sisekontrollisüsteemi nõrkusele, mis võimaldab personaliarvestusega tegeleval isikul oma töökohustusi täita ebakorrektselt või need üldse täitmata jätta.

Kontrollides tööettevõtulepinguid, tuvastasime mitmel juhul, et need on vormistatud pärast tööde valmimist. Näiteks:

- 23.01.2004. a Ann Lumistega, kes on lepinguga kohustatud teostama ja esitama 10.01.2004. a teatri kassapidajate tööriiete kujunduse;

- veebruaris 2004 Ene Kulliga, kes on kohustunud lepingulised tööd esitama 30. jaanuariks.

Kuigi teostatud tööde eest tasuti lepingute ja arvete alusel, ei pea Riigikontroll tagantjärele lepingute sõlmimist põhjendatuks, kuna võlaõigusseaduse[78] kohaselt ei loeta lepingut sõlmituks enne, kui lepingu tingimustes on saavutatud kokkulepe. Riigikontroll on arvamusel, et kui eelnevalt ei lepita kokku kindla tulemuse saavutamises ja selleks kuluvas ajas ning ressursis, tekitab see prognoosimatu suurusega kohustusi ning võib põhjustada vaidlusi saadava asja/teenuse kvaliteedi üle.

Põhjendamatute tasude maksmine

Riigiasutus Eesti Draamateater oli tolleaegsele peainsenerile Rain Raabelile maksnud töövõtulepingute alusel teatrihoone Pärnu mnt 5 ja töökodade Suur-Sõjamäe 44c rekonstrueerimise projekti lähteülesannete koostamise ja rekonstrueerimistööde teatripoolse juhtimise eest kokku 205 tuhat krooni[79]. Peainseneri ametijuhendis oli sätestatud tema tööülesannetena teha ettepanekuid teatri hoonete rekonstrueerimise, kapitaal- või jooksva remondi osas ning organiseerida nende tööde tegemine; määrata kindlaks teatri tehnilise arengu perspektiivid, rekonstrueerimise ja tehnilise ümberkorralduse suunad[80].

Riigiteatri juhi kt Priit Pedajase selgituste kohaselt oli tegu ulatuslike ehitus- ja rekonstrueerimistöödega, mis väljusid peainseneri tavapäraste kohustuste raamidest. Peainsener vastutas eelkõige olemasoleva tehnika ja maja tehnilise korrashoiu ning lihtsamate uuenduste eest (näiteks prožektorite ostud, katuse parandamine jne). Alternatiiv oleks olnud palgata inimene, kes juhib teatri poolt rekonstruktsioonitöid, kuid see oleks olnud märksa kallim. Tasu määramisel arvestati kogu protsessi aega ja mahtu ning konsulteeriti ka Kultuuriministeeriumiga.

Riigikontrolli hinnangul ei saa pidada makstud lisatasusid põhjendatuks, kuna tööd, mille eest lisatasu maksti, kuulusid ametijuhendis määratud tööülesannete hulka ning nende eest tasumine oli sätestatud töölepingus.

Nõukogu liige Margus Allikmaa on sõlminud juhatuse liikme Priit Pedajasega tööettevõtulepingu[81], millega viimane on kohustunud lavastama näidendi "Naine valges" 66,5 tuhande krooni eest. SA Eesti

---

[75] SA Eesti Draamateater juhatuse 19.02.2004. a käskkiri nr 16-k
[76] Palgaseadus, § 4 lg 2
[77] Palgaseadus, § 4 lg 1
[78] Võlaõigusseadus, § 9 lg 3
[79] Riigiasutuse Eesti Draamateater töövõtulepingud nr 3.2-2/03/318 (30.10.2003. a) summas 75 000 kr ja nr 3.2-2/04/51 (19.12.2003. a) summas 130 000 kr
[80] Peainseneri ametijuhend, p 2
[81] Tööettevõtuleping nr 2.1-5/04/220 (06.05.2004. a)

Priit Pedajase Draamateatri juhatuse liikme leping kohustab teda hooaja jooksul lavastama ja etenduseni viima vähemalt ühe uuslavastuse, milleks oli 19.03.2004. a esietendunud näidend "Finis nihil". Sihtasutuse nõukogu on nõustunud[82] teise lavastuse lavastamisega. Juhatuse liikme lepingu punkti 3.2 kohaselt on tasu väljamaksmise aluseks nõukogu otsus, kui juhatuse liige lavastab lisaks juhatuse lepinguga pandud kohustuslikule lavastusele veel uuslavastusi. Samas otsustas nõukogu tasu suuruse kindlaks määrata pärast seda, kui juhatus esitab nõukogule Eesti Teatrijuhtide Liidu ja Eesti Lavastajate Liidu vahelise kollektiivlepingu. Ka ei ole nõukogu kinnitanud teatri repertuaariplaani[83] ning ei selgu, kelle ettepanekul ja miks võeti just see etendus teatri mängukavva. Esialgse repertuaari-plaani peaks koostama loomenõukogu, kuid SA Eesti Draamateater põhikiri ei näe ette loomenõukogu tööga seonduvat. Etendusasutuse seaduse § 8 lg 2 kohaselt sätestatakse loomenõukogu moodustamise kord ja pädevus etendusasutuse põhikirjas.

Riigikontroll näeb siin võimalikku huvide konflikti, mis tekib, kui ametiisik peab tegema oma töö- või teenistuskohustuste raames otsuse või osalema sellise otsuse tegemises, mis oluliselt mõjutab tema enda huve[84], kuna ei ole selge, kas üldse ja millistel kaalutlustel on nõukogu etenduse lavastamiseks loa andnud. Eelnimetatud tööettevõtuleping on sõlmitud 06.05.2004. a ja esietendus toimus 11.06.2004. a, samas on nõukogu arutanud makstava tasu suurust alles 14. ja 28. juunil 2004[85]. Seega pärast esietenduse toimumist. 28. juuni nõukogu koosolekul on nõukogu liige T. Porgand jäänud tasu maksmise osas eriarvamusele, kuna väljamakstava tasu suurusest ning viisist tulnuks nõukogu liikmeid eelnevalt informeerida ja saada nõukogu liikmete enamuse nõusolek. Seega sõlmis nõukogu liige Margus Allikmaa kõnealuse lepingu tingimustel, mida nõukogu ei olnud arutanud ega kinnitanud.

Riigiteatri Eesti Draamateater ja lavastaja Ain Prosa vahel sõlmitud lavastaja töölepingu[86] kohaselt oli lavastaja kohustatud lavastama ühe uuslavastuse hooaja jooksul ning kõik järgmised lavastused tasustatakse eraldi. Selleks töölepingu kohaselt tasustatavaks lavastuseks saab lugeda 03.12.2003. a esietendunud "Traksitrallitajaid". Ain Prosa on 19.12.2003. a allkirjastanud ettepaneku töölepingu lõpetamiseks poolte kokkuleppel 31.12.2003. a. Seega lugesid mõlemad osapooled pooltevahelised kohustused täidetuks. Lõpetamise ettepanek ei sisalda mingit informatsiooni osapoolte täiendavate kohustuste ja nõuete kohta. Sellest hoolimata sõlmis SA Eesti Draamateater tagantjärele, 10.06.2004. a tööettevõtulepingu Ain Prosaga "Traksitrallitajate" lavastamiseks, millega teater kohustus tasuma 20 tuhat krooni. Juhatuse liikme Priit Pedajase selgituste kohaselt loeti hooajal 2003/2004 Ain Prosa lepingujärgseks kohustuseks lavastada "Kunksmoor ja kapten Trumm" (esietendus märtsis 2004) ning jõuludeks tehtud "Taksitrallitajad" eraldi tasustatavaks tööks. Ain Prosaga oli suuline kokkulepe, et "Taksitrallitajate" eest maksatakse hiljem. Riigikontroll leiab, et kuna töölepingu lõpetamisel mingeid nõudeid ja kohustusi ei sätestatud, olid osapooled vastastikused kohustused täitnud ning tagantjärele vormistatud täiendava tasu maksmine ei olnud põhjendatud.

Sihtasutus on maksnud seoses teatri avamisega kaasnenud töömahu ajutise suurenemisega[87] ja etenduse "Õuedaam" helikujunduse eest[88] lisatasusid isikutele, kes ei ole sihtasutuse töötajad. Lisatasu on tasu, mida tööandja maksab töötajale põhipalgale lisaks täiendavate tööülesannete täitmise või nõutavast tulemuslikuma töö eest või muudel õigusaktis, kollektiiv- või töölepingus ettenähtud juhtudel[89]. Juhatuse assistendi selgituse kohaselt maksti vähem kui kahenädalaste konkreetsete tööde eest töölepinguseaduse § 28 lg 1 alusel, mis võimaldab töölepingu sõlmida suuliselt. Teatril ei olnud esitada dokumentaalseid tõendusmaterjale, mis tõestaksid tööde teostamist. Riigikontrolli arvates tuleks võimaluse korral vältida suuliste töölepingute sõlmimist, kuna sellised lepped loovad soodsad võimalused pettusteks ja muudeks kuritarvitusteks. SA Eesti Draamateater oleks pidanud konkreetsete

[82] 12.04.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 10, p 4
[83] Sihtasutuse Eesti Draamateater põhikiri, p 20.3
[84] Korruptsioonivastane seadus, § 25 lg 1
[85] 14.06.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 11, p 4.3 ja 28.06.2004. a nõukogu koosoleku protokoll nr 12, p 2.3
[86] Lavastaja tööleping nr 11-02 (01.08.2002. a)
[87] SA Eesti Draamateater 12.02.2004. a korraldus nr 19, lisatasu maksmine T. Lehtsalule summas 2100 krooni ja P. Velmrele summas 5000 krooni
[88] SA Eesti Draamateater 03.05.2004. a korraldus nr 45, lisatasu maksmine J. Tootsenile summas 4000 krooni
[89] Palgaseadus, § 2 lg 4

tööde teostamiseks sõlmima töövõtulepingud ning nõudma tehtud tööde üleandmise-vastuvõtmise aktide koostamist.

SA Eesti Draamateater on maksnud 31.08.2004. a seisuga õppelaenude hüvitisi 25 tuhat krooni, millele lisanduvad erisoodustusmaksud. Riiklikest vahenditest kustutatakse õppelaenu riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusse teenistusse või tööle või avalik-õigusliku juriidilise isiku juurde tööle asunud isikutel[90]. SA Eesti Draamateater nõukogu 12.04.2004. a kinnitatud eelarves on õppelaenude kustutamiseks 45 tuhat krooni. Veel kinnitamata 2004. aasta eelarve muudatuses on õppelaenude kustutamiseks kavandatud 81,8 tuhat krooni, millelt tuleb tasuda erisoodustusmaksudena 64 tuhat krooni. Nõukogu toetas õppelaenude kustutamise jätkamist ka pärast sihtasutuse moodustamist, kuna sihtasutus jätkab lõpetatud riigiasutuse funktsioonide täitmist.

Riigikontrolli arvates ei ole õppelaenude kustutamise jätkamine piisavalt põhjendatud, kuna teatri rahaliste vahendite hulk on piiratud. Nõukogu ei ole ka kehtestanud õppelaenude kustutamiseks asjakohast korda.

Puhkusetasu arvestamine

Sihtasutuses ei ole töötajatele puhkusetasu arvestamisel päevatasu arvestamisel arvesse võetud õiget arvestusperioodi. Puhkusetasu arvutamise korra[91] järgi tuleb puhkusetasu arvestamisel aluseks võtta eelnenud kuue kuu töötasud. Sihtasutuse palgaarvestaja võttis töötajate puhkusetasude arvestamise aluseks kaks erinevat arvestusperioodi sõltuvalt sellest, kuidas oli kasulikum töötajale (detsembrist maini neil töötajatel, kelle päevatasu suurus tuli sel perioodil suurem, ülejäänud töötajatel jaanuarist juunini). Töötajate kollektiivpuhkus oli ajavahemikus 06.07.–04.08.2004, seega oleks pidanud arvestuse aluseks võtma vahemiku jaanuarist juunini**.** Puhkusetasude arvestamise kord lubab puhkusetasude arvutamisel lähtuda töötajatele soodsamatest tingimustest juhul, kui see on kokku lepitud kollektiiv- või töölepingus[92]. Seda aga sihtasutuses tehtud ei ole.

Ettepanekud

Kultuuriministrile

- Viia sihtasutuse põhikiri vastavusse etendusasutuse seadusega, sh reguleerida loomenõukogu moodustamine ja tema tööga seonduv.
- Võtta seisukoht riigiasutuses Eesti Draamateater peainsenerile makstud täiendavate tasude põhjendatuse osas ja otsustada nende tagasinõudmise küsimus.

SA Eesti Draamateater nõukogule

- Võtta seisukoht lisatasude maksmise põhjendatuse osas ja otsustada nende tagasimaksmise küsimus.
- Tagada õppelaenude kustutamise korra väljatöötamine, kinnitamine ja rakendamine.
- Täiendada sisekontrollisüsteemi selliselt, et oleks tagatud puhkusetasude arvestus kooskõlas kehtestatud nõuetega.

[90] Vabariigi Valitsuse 02.09.1998. a määrus nr 191 "VV 8.07.1997. a määruse nr 132 "Õppelaenu andmise ja tagasimaksmise ning õppelaenu tagastamisel soodustuste andmise korra kinnitamine"" muutmine p 19
[91] Vabariigi Valitsuse 23.08.2001. a määrus nr 278 "Puhkusetasu arvutamise kord", § 2 lg 1
[92] Vabariigi Valitsuse 23.08.2001. a määrus nr 278 "Puhkusetasu arvutamise kord", § 1 lg 2

3.4. Varad

3.4.1. Põhivara

Põhivara kajastamisel esineb mitmeid probleeme, mis on tingitud tegematajätmistest nii Kultuuriministeeriumis, riigiasutuse likvideerimiskomisjonis kui ka aruandluse korraldamisel sihtasutuses.

Riigiasutuse pooleliolevad ehitised maksumuses 20,1 mln krooni anti sihtasutusele üle veebruaris 2004 riigiasutuse direktori kohusetäitja käskkirjaga[93]. Suur-Sõjamäe 44c olevate töökodade renoveerimiseks kulutas riigiteater 5,9 mln ning Pärnu mnt 5 teatrihoone renoveerimiseks 14,2 mln krooni. Juhime tähelepanu sellele, et töökodade kompleksile anti kasutusluba 05.11.2003. a[94], põhivara parendus võeti raamatupidamises arvele alles veebruaris 2004. Koos töökodade renoveerimisega neisse ostetud seadmed maksumusega 0,7 mln krooni anti 08.01.2004. a sihtasutusele üle mitterahalise sissemaksena.

Bilansivälised varad maksumusega 1,9 mln krooni anti sihtasutusele üle 30.12.2003. a[95] riigiasutuse direktori kohusetäitja käskkirjaga.

Riigikontrolli arvates tulnuks nii riigiasutuse pooleliolevad ehitised kui ka bilansiväline vara üle anda sihtasutusele vastavalt kehtivale seadusele ja Vabariigi Valitsuse määrusele[96], sest riigivara eraõiguslikule juriidilisele isikule üleandmise ettepaneku esitab Vabariigi Valitsusele ministeerium, kes teostab asutajaõigusi.

Vabariigi Valitsuse 08.07.2004.a korraldusega nr 519-k anti sihtasutusele mitterahalise sissemaksena üle sõiduauto Opel Combo hariliku väärtusega 200 tuhat krooni. Sõiduauto ostis riigiteater 26.02.2004. a ja see on kogu aeg sihtasutuse kasutuses olnud. 27.02.2004. a sõlmitud lepingu järgi anti sõiduauto Kultuuriministeeriumile. 31.08.2004. a seisuga ei olnud nimetatud sõidukit sihtasutuse varades kajastatud. Meile antud esialgsete selgituste kohaselt sõlmiti riigivara üleandmise leping oktoobris, kuid hiljem selgus, et leping oli sõlmitud siiski 31.08.2004. a.

Kulumi arvestus ei ole sihtasutuses olnud korrektne, sest varad andis ministeerium sihtasutusele üle 11.07.2003. a, kuid pearaamatupidaja sõnul jäid varad riigiasutuse bilanssi ja seal arvestati ka kulumit. Kui sihtasutus kanti registrisse ning oktoobrist 2003 tekkis raamatupidamise kohustus, alustati sihtasutuses kulumi arvestust. Teatrihoone kuluminormiks on määratud 1,2%, mis on auditeerijate arvates liiga väike.

Riigikontrolli hinnangul on riigiteatri likvideerimiskomisjon jätnud osa vara üle vaatamata. Nii näiteks:

- Sihtasutuse raamatupidamises esineb kunstiväärtuste kajastamisel mitmeid probleeme. Põhivarade nimekirjas on kajastatud kunstiväärtusi, mis on kadunud (Malle Leisi maal "Lilled"). Varade nimekirjas ei olnud kunstiväärtusi, mis olid eksponeeritud (Jüri Arraku ja Ilmar Kimmi maalid) või asusid laos (Tiit Pääsukese maal ja mitmed graafilised lehed eri kunstnikelt). Meile antud esialgse selgituse kohaselt olevat arvel mitteolevad maalid Eesti Kunstimuuseumi omand, hilisema selgituse järgi kuuluvat maalid nende autoritele ja graafilised lehed näitlejatele. Sihtasutusel ei olnud meile aga esitada tõendusmaterjali kunstiväärtuste omandiõiguste kohta.

- Pearaamatupidaja selgituse kohaselt vajab kunstiväärtuste nimekiri ülevaatamist ja täpsustamist, sest raamatupidamisel puudub ülevaade, kas tegemist on sihtasutuse varaga.

---

[93] 02.02.2004. a käskkiri nr 31
[94] Tallinna Säästva Arengu ja Planeerimise Ameti kasutusluba nr 2420
[95] 30.12.2004. a käskkiri nr 35 (arvatavasti eksitud aastaarvuga)
[96] Riigi poolt eraõiguslike juriidiliste isikute asutamise ja nendes osalemise seadus, § 5 lg 1 p 8; Vabariigi Valitsuse 07.04.1998. a määrus nr 75

- Sihtasutuse immateriaalse põhivarana on kajastatud ainult 2004. aasta mais soetatud lavatehnika kontrollisüsteem. Immateriaalne põhivara, mis on seotud investeeringutega Piletipunkti tarkvarasse, on jäetud arvele võtmata. Ajakirjanduse andmetel on teatri piletimüügisüsteemi investeeritud umbes 2 mln krooni. 2000. aastal maksti tellimus- ja litsentsilepingu kohaselt Reiw-Elektronika AS-ile 210 tuhat krooni piletimüügisüsteemi väljatöötamiseks.

- Auditeerijatele esitati endise pearaamatupidaja 30.06.2002. a allkirjastatud õiend, mille kohaselt piletimüügisüsteemi tarkvara kulud on 2000. aasta kuludes ja piletimüügisüsteemi litsents tuli võtta raamatupidamises arvele bilansiväliselt maksumusega 0 krooni.

- Riigiasutus tasus ettemaksena OÜ-le Elke Mööbel 26.02 2004. a maalisaali toolide eest koos käibemaksuga 39 tuhat krooni. Põhivarana komplektina toole arvele ei võetud, vaid need kanti riigiasutuse kuludesse. Lõppbilansis nimetatud ettemakse ei kajastu. Riigikontrollile antud selgituse kohaselt andis hankija toolid sihtasutusele üle kohe pärast ettemakse laekumist ning toolid anti üle sihtasutusele 29.02.2004. a väikevahendite üleandmise-vastuvõtmise aktiga, mille on alla kirjutanud riigiasutuse poolt Priit Pedajas ja vastuvõtjana sihtasutuse esindajana pearaamatupidaja. Riigikontrolli arvates tulnuks ettemaks kajastada lõppbilansis ning toolid kättesaamisel komplektina arvele võtta. Vastavalt riigi raamatupidamise üldeeskirjale[97] tuleb nimetatud inventar arvele võtta põhivara komplektina, sest nimetatud kogum on ühesuguse kasutuseaga tervik ja kogumi soetusmaksumus on üle 10 000 krooni.

- Sihtasutuse Eesti Draamateater raamatupidamises oli maa soetusmaksumuseks märgitud 3,978 mln krooni. Vastavalt maatüki maksustamishinna aktidele[98] oli maa maksustamishind 4,826 mln krooni.

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Nõuda juhatuselt sisekontrollisüsteemide täiustamist selliselt, et oleks tagatud varade säilimine, sh objektiivne ülevaade olemasolevatest põhivaradest, nende kõikehõlmav ja õigeaegne arvelevõtmine ning inventeerimine.

- Tagada maa ümberhindamine maksustamishinda kooskõlas riigi raamatupidamise üldeeskirjaga.

3.4.2. Rahalised vahendid

Kassa ja pank

31.12.2003. a seisuga oli riigiteatril kasutusel kolm kassat ja sihtasutusel üks kassa. 31.08.2004. a seisuga kasutati raamatupidamises kolme kassat (peakassa, Magistrali kassa ja Kaubamaja piletipunkti kassa). Piletipunkti piletite müügiga tegelevad Kaubamaja ja Magistrali piletipunkti kassa ning piletikassa peahoones.

Sihtasutuse raamatupidamise sise-eeskirjas on sätestatud, et kassat inventeeritakse kord kvartalis ja 31. detsembril[99]. Osutatud normist kinni peetud ei ole – kvartaalseid inventuure korraldatud ei ole, inventuur on korraldatud ainult peakassas seoses kassapidaja puhkusega.

Kassainventuur on vormistatud ebakorrektselt: rahatähti kupüüride kaupa üle loetud ei ole ning inventuuris on märkimata olemasolevate kassa sissetuleku ja väljamineku orderite numbrid. Inventuuris on fikseeritud ainult sularaha seis.

[97] Rahandusministri 11.11.2003. a määrus nr 105,§ 41 lg 3
[98] Tallinna Linnavalitsuse 21.01.2004. a korraldus nr 80-k, 82-k
[99] Sihtasutuse Eesti Draamateater raamatupidamise sise-eeskiri (kinnitatud juhatuse 21.05.2004. a käskkirjaga nr 16), p 3.1

Seoses aastainventuuriga 31.12.2003. a korraldati inventuurid kõikides kassades, kuid aasta-inventuurides ei ole märgitud viimaste kassa sissetuleku ja väljamineku orderite numbreid. Pärast aastainventuuri toimumist võttis inventeerimiskomisjon Kaubamaja piletipunkti kassast 48 995 krooni[100] ja viis selle peakassasse. Peakassa oli eelnevalt inventeeritud summas 3092[101] krooni.

Selline inventuuride korraldus ei anna piisavat kindlustunnet, kas kõik rahalised vahendid said inventuuri käigus üle loetud ja kas kõik tehingud on raamatupidamises kajastatud.

15.11.2004. a toimus kassainventuur Kaubamaja piletipunkti kassas. Inventuuri käigus fikseeriti kassa sularahaseis 193 814 krooni, kuid ei võrreldud seda kassaaruannetega. Auditeerijate nõudmisel väljastati novembri kuu- ja päevaaruanded, mille tulemusena selgus, et inventuuris kajastati sularahana kontserdipileteid summas 11 850 krooni, mille eest oli kassasse tasumata. Samuti arvestati Magistrali piletipunktis rahana pileteid summas 2860 krooni. Riigikontroll on seisukohal, et inventuuris piletite sularahana näitamine on puudujäägi varjamine ja seega lubamatu ning viitab sisekontrollisüsteemi puudumisele, mis tagaks rahaliste vahendite allesoleku.

Magistrali piletipunktis selgus, et summa kassa väljamineku orderil, millega kassiir annab raha Piletipunkti juhatajale, ei ühti peakassa sissetulekuorderite rahasummaga. Lisaks jaotatakse peakassasse tulev raha kahe kassa vahel, sõltuvalt sellest, kas müüdi Draamateatri etenduste pileteid või Piletipunkti ürituste pileteid. Nii näiteks väljastas Magistrali piletipunkti kassa kassapidaja 08.01.2004. a väljaminekuorderi nr 1 kohaselt Piletipunkti juhatajale 88 764 krooni, millest peakassadesse laekus 13. jaanuaril vastavalt 1616 ja 26 371 krooni – kokku 27 987. Analoogsed erinevused olid kõigi kuude osas.

Meile antud selgituse kohaselt laekub sularaha peakassasse vastavalt müügiaruannetele ning pearaamatupidaja ei olnud teadlik asjaolust, et müügiaruanded, sularaha väljaandmine Magistrali piletipunktist Piletipunkti juhatajale ning kassa sissetulek peakassasse on erinevad.

Sularaha jäägid peakassas on suhteliselt suured (stabiilselt üle 100 000 krooni), aga kassalimiiti ei ole raamatupidamise sise-eeskirjas kehtestatud.

Pearaamatupidaja arvates ei ole kassalimiit ka vajalik, sest palju tehakse kassast sularahamakseid – palgad, avansid, lähetused, majanduskulud. Riigikontrolli hinnangul on vajalik kehtestada kassadele sularahalimiit ning vaba raha olemasolu korral kasutada raha deponeerimist pangas.

Kassa sisse- ja väljaminekuorderite vormistamisel oli mitmeid eksimusi:

- üksikutel juhtudel puudusid juhatuse liikme või pearaamatupidaja poolsed kinnitused[102];
- teatris mitte töötavatele isikutele tehtud väljamaksete dokumentidel puudusid isikuandmed kolmel juhul[103];
- kahel juhul puudus väljaminekuorderil kassapidaja allkiri[104];
- kassapidaja oli parandanud kassa väljamineku orderil väljamakstava summa suurust, kusjuures kassaraamatus on kajastatud parandusjärgne summa[105] (vastavalt sihtasutuse raamatupidamise sise-eeskirjale ei ole kassa sissetuleku ja väljamineku orderitel parandused lubatud);

[100] 31.12.2003. a kassa sissetuleku order 2301454
[101] 31.12.2003. a sularahainventuuri akt nr 1
[102] Väljaminekuorderid nr 240106, 240108, 240038
[103] Väljaminekuorderid nr 240043 ja 240042
[104] Väljaminekuorderid nr 240074 ja 340024
[105] Väljaminekuorder nr 240119

- ühel juhul oli FIE-st näitleja esitanud kaks ühesuguse numbriga arvet, mille raamatupidamine oli aktsepteerinud ja kassapidaja välja maksnud[106].

Jaanuaris 2004 maksti ärajäänud etenduste piletite tagasiostmiseks kassast teatri kassiirile 55 tuhat krooni[107]. Piletite tagasiostust üle jäänud raha 22 krooni maksti peakassasse 10. märtsil. Aruannet, kus oleks kirjas, kui palju pileteid, millises maksumuses ning mis etendustele tagasi osteti, raamatupidamises esitada ei olnud. Vastava aruande koostas pearaamatupidaja auditeerimise käigus ning selle aruande kohaselt osteti pileteid tagasi 57 334 krooni ulatuses.

Krediitkaardimaksed

Priit Pedajase kasutuses oleva krediitkaardi 2004. aasta maikuu väljavõttes kajastuvate maksete[108] kohta puudusid algdokumendid kokku summas 1915 krooni. Riigikontroll ei pea põhjendatuks algdokumentideta maksete tegemist vaatamata sellele, et need on maksustatud tulumaksuseadusele vastavalt. Edaspidiste rikkumiste vältimiseks tuleks välja töötada krediitkaartide kasutamise kord.

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Kohustada juhatust täiendama sisekontrollisüsteemi ja raamatupidamise sise-eeskirja selliselt, et oleks tagatud rahaliste vahendite liikumise kõikehõlmav dokumenteerimine, täpne arvestus ja allesoleku perioodiline ning erakorraline kontroll.

- Kohustada juhatust selgitama Piletipunkti kassades ilmnenud puudujääkide eest vastutavad isikud ja nõuda puudujääkide summad neilt sisse.

- Kehtestada krediitkaardi kasutamise ja sellega tehtud majandustehingute arvestuse ning aruandluse kord.

- Nõuda juhatuse liikmelt Priit Pedajaselt 1915 krooni ja sellelt arvestatud tulumaksu hüvitamist krediitkaardiga tehtud dokumentaalselt tõestamata maksete katteks.

3.5. Maksukohustused

Kontrollimise käigus leidis Riigikontroll mitmeid eksimusi maksuseaduste vastu:

- 31.08.2004. a seisuga oli juhatuse liikmete tasudelt kinni peetud töötuskindlustusmakseid 4160 krooni ja sihtasutus oli arvestanud ning tasunud töötuskindlustusmakseid 2080 krooni. Töötuskindlustusseaduse [109] kohaselt ei ole juhatuse liige kindlustatud. Kuigi nimetatud tasudelt on ka töötuskindlustusmakse kinni peetud, ei tekita see isikule kindlustuskaitset, sest tegemist on sundkindlustusega, mille õigustatud ja kohustatud subjektid on seaduses sätestatud. Enam makstud ehk ilma õigusliku aluseta makstud töötuskindlustusmaksed saab maksukorralduse seaduses[110] sätestatud korras tagasi taotleda või tasaarvestada.

- Sihtasutus on teinud mitmeid kulusid, mis on käsitletavad erisoodustuse või kingitusena. Nii ei ole arvestatud, deklareeritud ega tasutud erisoodustuse makse[111] oma töötaja juubeli korraldamisega seotud kuludelt (kokku 17,4 tuhat krooni[112]) ning juhatuse liikmele tehtud kingituselt (2,7 tuhat

[106] Väljaminekuorderid nr 240121 ja 340024
[107] Väljaminekuorderid nr 240011 ja 240017
[108] 09.05.2004. a restoran Balthasar 1807 krooni; 12.05.2004. a kauplus Ararat 108 krooni
[42] Töötuskindlustuse seadus, § 3 lg 2 p 2
[110] Maksukorralduse seadus, § 33 lg 1
[111] Tulumaksuseadus, § 48; rahandusministri 29.12.1999. a määrus nr 120, p 8 "Erisoodustuse hinna määramise kord"
[112] AS Fee Catering arve nr 86-T (17.05.2004. a) 15 813,18 kr ja AS Pere Leib arve nr 2296 (15.05.2004. a) 1564,70 kr

krooni[113]) ja tulumaksu[114] kingitustelt teatrit remontinud ehitusfirmadele kokku 10,9 tuhat krooni[115], teatri omanduses olevatele autodele tehtud parkimistrahvidelt[116], mittekoosseisulise bussijuhi koolituselt[117]. Samuti tuleb sihtasutusel arvestada, deklareerida ja maksta maksud oma töötajatele erisoodustusena[118] ning kõrgema lavakunstikooli õpilastele ja teatriveteranidele tehtud kingitustena[119] käsitletavatelt Eesti Draamateatri etendustele jagatud tasuta piletitelt. Riigikontrolli käsutuses olevate andmete põhjal on tasuta piletite osakaal umbes 5% piletitest. Seega tuleks maksud tasuda 5% piletimüügituludest ehk 31.08.2004. a seisuga umbes 270 000 kroonilt.

Osa bartertehingute lepingutega[120] saadud kaupu ja teenuseid (tasuta antud reisipaketid ja kohv oma töötajatele) kuuluvad maksustamisele erisoodustusmaksudega[121]. Riigikontrolli arvates ei ole sellised lepingud sihtasutusele soodsad, kuna toovad endaga erisoodustusmaksude näol lisakulusid.

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Kohustada juhatust õigusliku aluseta enam makstud töötuskindlustusmakseid Maksuametilt maksukorralduse seaduses sätestatud korras tagasi taotlema või taotlema tasaarvlemist teiste maksudega.
- Kohustada juhatust mitte tegema piisavalt põhjendamata kulutusi, mis on käsitletavad erisoodustuste või kingitustena ja toovad kaasa täiendavaid kulusid tulumaksuseaduse alusel arvestatavate maksudena.
- Kohustada juhatust arvestama, deklareerima ja maksma erisoodustuste ja kingitustena käsitletavatelt kulutustelt maksuseaduste alusel maksmisele kuuluvad maksud.

3.6. Muud sisekontrolli probleemid

Vastavalt SA Eesti Draamateater põhikirjale on õigus esindada sihtasutust[122] juhatusel. Mitmel juhul täheldasime[123] aga, et SA Eesti Draamateater nimel on sõlminud lepinguid selleks volitusi mitte omavad isikud. Riigikontrolli hinnangul on seetõttu saanud ka võimalikuks, et siiani on OÜ Horizon Traveli poolt sihtasutusele tasumata käibemaksu 43,2 tuh krooni, mis sõlmitud lepingu kohaselt tuli äriühingul tasuda vastavalt Draamateatri esitatud arvele. Juhatuse liikme Priit Pedajase sõnul allkirjastas turundusjuht SA Eesti Draamateater ja OÜ Horizon Traveli vahelise lepingu korraldusliku vea tõttu.

Kuni 24.08.2004. a on SA Eesti Draamateater müünud teatrikülastajatele soodustusega pileteid oma etendustele ilma selleks korda omamata. Eespool toodud kuupäevast alates kehtestatud sooduspiletite jagamise korraga[124] antavad soodustused ei lange kokku SA Eesti Draamateater koduleheküljel ära toodud soodustustega. Nii ei ole sihtasutus kehtestanud 50% soodustust Eesti Näitlejate Liidu liikmetele. Kodulehekülje andmetel ei kehti soodustused esietendustel ja lasteetendustel, samas ei ole sellist piirangut sooduspiletite korras. Vastavalt avaliku teabe seadusele[125] on SA Eesti Draamateater

[113] OÜ Belvedere arve nr 04-2004 (02.02.2004. a) 2714 kr
[114] Tulumaksuseadus, § 49 lg 1, § 51 lg 3
[115] OÜ Belvedere arve nr 04-2004 (02.02.2004. a) 10 856 kr
[116] AS Falck Eesti VTO028466 – 480 kr, VTO029518 – 480 kr
[117] OÜ Reisijateveo Koolitus arve nr 101704 (19.04.2004. a) 2250 kr
[118] Tulumaksuseadus, § 48
[119] Tulumaksuseadus, § 49 lg 1
[120] AS Paulig Baltic leping nr 1.2-1/04/103 (17.02.2004. a); OÜ Horizon Travel leping nr 1.2-1/04/72 (10.02.2004. a)
[121] Tulumaksuseadus, § 48; rahandusministri 29.12.1999. a määrus nr 120, p 9 "Erisoodustuse hinna määramise kord"
[122] SA Eesti Draamateater põhikiri, p 42
[123] OÜ Horizon Travel leping nr 1.2-1/04/72 (10.02.2004. a); Eesti Ekspress Kirjastuse AS-i leping nr 200407 (19.01.2004. a) ja leping nr 200455 (11.08.2004. a)
[124] SA Eesti Draamateatri 24.08.2004. a käskkiri nr 18
[125] Avaliku teabe seadus, § 9 lg 2 p 8

kohustatud mitte andma teadvalt eksitavat, tegelikkusele mittevastavat või ebaõiget teavet ning kontrollima kahtluse korral väljastatava teabe õigsust ja vastavust tegelikkusele.

SA Eesti Draamateater on kehtestanud oma töötajatele tasuta piletite jagamiseks korra. Väljastatud tasuta piletite kohta peetakse arvestust teatrimaja kassas, kus kassapidajad teevad selleks sisse seatud kaustikusse vastava märke. Märge tehakse ka Piletipunkti programmi. Tehtud märkeid ei ole töö-mahukuse tõttu sisuliselt võimalik omavahel kontrollida, kuna programmist on võimalik saada väljavõtteid etenduste kaupa, kuid kaustikus puudub informatsioon, mis päeval ja mis etenduseks tasuta pilet väljastati. Magistrali Kaubanduskeskuse ja Tallinna Kaubamaja Piletipunkti teatri koos-seisulistel töötajatel on õigus ise endale tasuta pileteid väljastada. Viimaste kohta ei peeta aga mingit arvestust. Riigikontrolli arvates ei anna siiani rakendatud arvestusmeetod piisavat kindlust, et tasuta pileteid ei ole ettenähtust rohkem väljastatud.

Raamatupidamisprogrammi seadistus ja turvalisus

Raamatupidamisprogramm ei ole turvaline, sest ta võimaldab teha parandusi, ilma et need kajastuksid paranduskannete või kreeditarvetena.

Auditeerijad leidsid esitatud müügiarvete hulgast kaks ühesuguse numbriga müügiarvet[126], mis aga erinesid summade poolest. Raamatupidamisregistris kajastus ainult üks nendest. Paranduse tegemise kohta raamatupidamisregistris andmeid ei olnud. Ühel juhul oli varasem arve väljastatud suurema arvenumbriga kui hilisem – seega on võimalik arveid kustutada või salvestada sobiva kuupäevaga.

Auditeerijatele esitatud esialgses pearaamatus puudus kolm tulude kannet, mis olid aga olemas päevaraamatus, ning seetõttu saame öelda, et programmi seadistuses esineb probleeme.

Ettepanekud

SA Eesti Draamateater nõukogule

- Tagada sisekontrollisüsteemi täiustamine selliselt, et oleks tagatud lepinguliste kohustuste võtmine ainult selleks volitusi omavate isikute poolt.

SA Eesti Draamateater juhatusele

- Määrata isik, kes vastutab veebiandmete tõesusele vastavuse ja aktualiseerimise eest.
- Muuta raamatupidamisprogrammi seadistust selliselt, et registreeritud majandustehinguid ei oleks võimalik kustutada ja üle kirjutada paranduskandeid teostamata.

[126] 28.06.2004. a arve nr 2400530 summas 17 900 kr ja 28.06.2004. a arve nr 2400530 summas 21 122 krooni

4. Piletipunkti tegevus

Piletipunkti lühiülevaade

Piletipunkt on kultuuriürituste piletite *online*-ristmüügiga tegelev SA Eesti Draamateater struktuuriüksus. Piletipunkti piletimüügiprogrammi lõi AS Reiw-Elektroonika algselt riigiteatrite piletite müümiseks. Nüüdseks saab osta pileteid kõigile kultuuriüritustele, mille osas on sihtasutus korraldajatega piletite müügi lepingud sõlminud. 31.08.2004. a seisuga tegutses 34 piletipunkti. Kolm neist – Eesti Draamateatri, Magistrali kaubanduskeskuse ja Tallinna Kaubamaja piletipunkt – töötavad SA Eesti Draamateatri allüksustena. Ülejäänud piletipunktid töötavad sihtasutusega sõlmitud lepingute alusel ehk tegu on Piletipunkti lepinguliste edasimüüjatega[127]. Neist teatrid[128] arveldavad vastastikuste müükide osas omavahel ning ülejäänud piletipunktide arveldused toimuvad Eesti Draamateatri raamatupidamise kaudu. Eesti Draamateater ostab piletipõhjad, mis väljastatakse saatelehtede alusel pileteid müüvatele piletipunktidele. Kõigi (ka lepinguliste) piletipunktide tööd koordineerib Piletipunkti juhataja, kelle ametijuhend on liiga üldsõnaline ega sätesta piisaval määral tema tööülesandeid, kohustusi ja vastutust. Piletipunkti töökorraldust ei reguleeri ükski SA-s Eesti Draamateater kehtestatud kord.

Tähelepanekud Piletipunkti tegevuse kohta

Kuigi teatrid kuuluvad Piletipunkti müügiketti, ei ole SA-l Eesti Draamateater ligipääsu teiste teatrite piletimüügi aruannetele. Vaid Vanemuise teater on andnud oma piletimüügi aruannetele ligipääsu õiguse. Seega ei oma Eesti Draamateater infot, kui palju on mingi piletipunkt teiste teatrite pileteid müünud. Kuna teatrid arveldavad vastastikuste müükide osas omavahel, kajastub teiste teatrite piletimüük Draamateatri raamatupidamises vaid selles osas, mis müüakse Draamateatri Piletipunkti kassades ning kõigis neis piletipunktides[129], mis ei asu teatrites. Nende müükide kohta esitavad teatrid arved koos enda koostatud piletitemüügi aruandega Draamateatrile, kellel on võimalik lokaalsete müügiaruannete alusel kontrollida arvete õigsust vaid selles osas, kui palju on teiste teatrite pileteid müüdud Draamateatri enda kassades. Ülejäänud piletipunktide kohta ei ole Draamateatril lokaalseid müügiaruandeid, millega sealset piletimüüki kontrollida. Seega on Draamateater usaldanud arve esitanud teatri enda koostatud müügiaruannet ilma omapoolset kontrolli tegelike müükide kohta teostamata ning teatrite vastastikuste müükide omavahelise arveldamise tõttu on suur osa Piletipunkti arveldustest üldse Eesti Draamateatri raamatupidamises kajastamata.

Piletipunktides piletimüügist laekunud tulude kohta esitab Draamateater piletipunktidele arve, mille alusel kannavad viimased neile laekunud tulud üle Draamateatrile, kes arveldab ürituste korraldajatega. Arve esitatakse piletipunktides koostatud müügiaruannete alusel. Draamateater ei saa nende aruannete õigsust kontrollida, kuna tal on olemas ligipääs oma etenduste, Vanemuise teatri etenduste ning Piletipunkti müüki antud ürituste piletimüügi aruannetele, kuid ülejäänud teatrite piletite müügi kohta neis piletipunktides tal aruandlus puudub.

Eespool toodud arvelduste tegelikkusele vastavuses on Draamateatril võimalik teostada kontrolli vaid liites talle kättesaadavate piletimüügiaruannete ja talle teatrite poolt koostatud ja esitatud müügiaruannete müügid ning võrreldes saadud andmeid piletipunktide koostatud ja esitatud müügiaruannetega. Selline tegevus on aga töömahukas ega taga piisavat kindlust, et kontrollimisel ei tehta tahtmatuid või tahtlikke vigu.

---

[127] Pärnus Citymarket, Mai Selver, Teater Endla, Pärnu Kontserdimaja, Pärnu Uue Kunsti Muuseum; Rakveres Rakvere Teater, Rakvere Krooni Selver; Tallinnas Kadaka, Järve, Merimetsa, Pirita, Punane, Tondi ja Torupilli Selver, Rahvusooper Estonia, Kino Sõprus, Vanalinnastuudio, Eesti Kontsert, Haabersti, Lootsi, Mustakivi ja Sõpruse Citymarket, Nukuteater; Tartus Citymarket, Market Eedenis, Tartu Kaubamaja, Tartu Sadamateater, Vanemuise Teater, Vanemuise Kontsertmaja; Viljandis Inforing ja Männimäe Selver

[128] Teater Endla, Rakvere Teater, Rahvusooper Estonia, Vanalinnastuudio, Eesti Kontsert, Nukuteater, Vanemuise Teater, SA Eesti Draamateater

[129] Citymarketites, Selverites, Inforingis

Kõik Piletipunkti puudutavad ostuarved ning nende arvete aluseks olevad müügiaruanded on Draamateatri-poolsete viseeringuteta, mistõttu ei saa olla kindel, et kõigi ostuarvetel kajastuvate ning korraldajatele ülekandmisele kuuluvate summade õigsust on kontrollitud.

Riigikontrolli hinnangul on eelkirjeldatud Piletipunkti arvelduste protsess raskesti jälgitav ega taga, et edasimüüjate poolt sihtasutusele edastatud arved ja aruanded hõlmavad kogu piletitemüügist saadavat tulu. Sihtasutusel tuleks leida eeltoodud olukorrale lahendus, et kindlustada kõigi piletipunktides toimuvate majandustehingute kajastamine Draamateatri raamatupidamises, välja töötada ning luua võimalus kontrolliprotseduuride teostamiseks piletimüügiprogrammis ja piletimüügipunktides.

Piletipunktidele esitatud müügiarvete kirjendamisel raamatupidamises tekib teatril ühelt poolt nõue vastava arve saanud piletipunkti vastu ning teiselt poolt kohustus vastavale ettemaksete kontole[130] tasuda ürituste korraldajatele. Ettemaksed kirjendatakse raamatupidamises koondsummas. Samas, teatri poolt korraldajatele tasumisele kuuluvate arvete raamatupidamises kajastamisel, kasutades sama ettemaksete kontot, märgitakse kokkuleppeline korraldajate tunnuskood. Sel viisil raamatupidamises peetav arvestus ei võimalda analüütiliselt kontrollida, kas nimetatud korraldajate piletite müügist saadavad tulud katavad neile edasi makstavad summad. SA-l Eesti Draamateater tuleks edaspidi kasutada ka piletipunktidele esitatavate arvete kirjendamisel korraldajate tunnuskoode vastavalt arve aluseks olevatele müügiaruannetele, kuna see võimaldab igal ajahetkel väljastada aruandeid korraldajatele tasutud ja veel neile edaspidi tasumisele kuuluvate summade kohta.

Eesti Draamateatri ja Piletipunkti lepinguliste edasimüüjate vahel sõlmitud lepingutes ei ole paljudel juhtudel[131] sätestatud nendele edasimüüjatele müüdud piletite müügist saadavalt tulult arvutatava teenustasu protsenti ega kaardimaksetehingutelt saadava tehingutasu protsenti. Riiklike etendus-asutustega sõlmitud koostöölepingutes ei ole määratud nende etendustele müüdavate Piletipunkti piletipõhjade hinda, mille eest tuleb tasuda Draamateatrile. Osas lepingutes[132] on piletipõhja hind sätestatud, kuid sellest ei peeta kinni.

Kolme[133] Piletipunkti edasimüüjaga olid lepingud auditi ajaks sisuliselt lõppenud (piletimüügi-programmi kasutajaparoolid olid tühistatud), kuid vormiliselt olid jäetud lepingud lõpetamata. Seetõttu ei saa me olla kindlad, kas edasimüüjalt nõuti sisse kõik nõuded ning tasuti kõik kohustused, tagastati kasutamata piletipõhjad ning müügiprogramm.

Seoses riigiasutuse Eesti Draamateater lõpetamisega koostati asjaajamise üleandmise-vastuvõtmise akt, milles ei kajastu Piletipunkti lepingute üleandmist SA-le Eesti Draamateater. Riigikontrolli hinnangul tuleks olemasolevad lepingud ja lepingutingimused üle vaadata ning sõlmida uued lepingud ning neist edaspidi kinni pidada.

Kaubamaja piletipunkti viidud piletipõhjade kohta ei vormistud kuni 2004. aasta oktoobrini saatelehti. Selle ajani märkis Kaubamaja piletipunkti juhataja piletite saamise kuupäevad ja seerianumbrid paberilehele, millele ei võetud ega antud üleandmise-vastuvõtmise kohta allkirju. Teatri poolt ülejäänud piletipunktidele väljastatud piletipõhjade saatelehtedel ei olnud märgitud piletipõhjade saajate juriidilisi nimesid (saatelehel kasutatud nimed: Piletipunkt, Selver, Citymarket jne), paljudel juhtudel puudusid piletipõhjade üleandja ja vastuvõtja allkirjad. Seega ei ole alati määratletav, kes piletipõhjad sai. Riigikontrolli arvates ei ole SA Eesti Draamateater taganud piletipunktidele väljastatud piletipõhjade osas piisavat kontrolli nende üle.

Reguleerimata on vahetatud, tagasi ostetud ning rikutud piletipõhjade arvestus piletipunktides. Samuti ei ole Eesti Draamateater teinud piletipõhjade inventuure mitte üheski piletipunktis. Raamatu-

---

[130] 2039003 – ettemaksed piletipunktisüsteemist; 2039005 – ettemaksed internetimüügist Piletipunkt; 2039001 – ettemaks Kaubamaja PP kliendid jne

[131] Eesti Kontsert, Rahvusooper "Estonia", OÜ Inforing jne.

[132] 30.04.2001. a leping Eesti Riikliku Nukuteatriga – piletipõhja hind *online*-müügipunktides müüdud piletipõhja eest 1 kr; 12.12.2002. a leping Rakvere Teatriga – piletipõhja hind 1kr +18% km jm

[133] OÜ Kino "Sõprus", AS Haggai, MTÜ Pimedate Ööde Filmifestival

pidamisele esitatavates müügiaruannetes kajastuvatel tagasiostudel ning piletite vahetusel ei lisata nende tehingute aluseks olevaid pileteid aruannetele. Seega ei kontrollita vahetatud ja tagasi ostetud piletite olemasolu, mistõttu on võimalik vormistada rohkem tagasioste, kui neid tegelikult toimus, või kasutada kassasse jäetud piletit oma tarbeks või müüa. Draamateatri koosseisus olevatel Piletipunkti kassapidajatel kui teatri töötajatel on õigus tasuta piletitele, mistõttu on võimalik väljastada kliendile piletite vahetusel tasuta piletid ning kassasse tagastatud piletid uuesti müüa, jättes müügist saadava raha endale.

Raamatupidamise seaduse järgi tuleb dokumenteerida ja kajastada iga majandustehing[134]. Seetõttu tuleb iga tagasiostu dokumenteerimiseks säilitada raamatupidamises koos müügiaruannetega ka seal kajastuvate tagasiostude aluseks olevad tagastatud piletid. Samuti tuleks kehtestada kord rikutud piletite üle arvestuse pidamiseks ning nende inventeerimiseks ja hävitamiseks.

Kaubamaja piletipunkt

Sihtasutuse raamatupidamises on kasutusel kolm kassat, millest kahe kassa dokumendid asuvad Draamateatri raamatupidamises, aga kolmanda kassa, nn Kaubamaja piletipunkti kassa kassadokumendid asuvad Kaubamaja piletipunkti kassas. Draamateatri raamatupidamine teeb kõik selle kassa raamatupidamiskanded Kaubamaja piletipunkti juhataja koostatud koonddokumendi alusel. Algdokumente (kassa sissetuleku ja väljamineku ordereid) Kaubamaja piletipunkti juhataja Draamateatri raamatupidamisele ei esita, sest pearaamatupidaja ei pea neid vajalikuks. Ka ei vaja pearaamatupidaja arvates kassa väljamineku orderid juhatuse kinnitusi ja aktsepteerimist. Suurem osa Kaubamaja piletipunkti sularahasissetulekutest makstakse sularahas kontsertide korraldajatele.

Kaubamaja piletipunkti kassa väljamineku orderitel puudusid juhatuse ja pearaamatupidaja kinnitused, väljaminekuorderite numeratsioon ei olnud jälgitav ja auditeerijad ei ole kindlad, kas kõikide sularahamaksete kohta olid koostatud orderid ja kas kõik maksed on põhjendatud, sest piletite müügiks sõlmitud lepingud kontsertide korraldajatega, sularaha väljamaksu orderid ja Kaubamaja piletipunkti juhataja poolt Excelis esitatud koondandmed ei ole kokkuviidavad.

Kaubamaja piletipunkti tõid 2004. aasta veebruaris käsimüüki oma ürituste piletid MTÜ SK Elite Sport, Zoja Goor ja Emotionsteam OÜ. Piletite üleandmise-vastuvõtmise akte piletite müüki toomise hetkel ei vormistatud. Alles ürituse toimumisele järgneval päeval koostati müügiaruanne, kus kajastati informatsioon müüki toodud piletite, müüdud piletite ja tagastatud piletite kohta. Piletimüügiprogrammi kaudu müüdud piletite osas esitab teater ürituse toimumise järel korraldajale lõpliku piletimüügiaruande – vastava väljatrüki piletimüügiprogrammist. Vaid üksikud ürituste piletite müükide kohta olevad müügiaruanded on korraldajate-poolse kinnitusega. Riigikontrolli hinnangul tuleks võimalike hilisemate vaidluste vältimiseks teatril kehtestada protseduur piletite müüki toomise ning müümata piletite tagastamise kohta koos nende tehingute vormistamiseks vajalike dokumendipõhjade kinnitamisega. Samuti tuleks edaspidi nõuda kõigi lõplike müügiaruannete korraldajatepoolset kinnitamist.

Kaubamaja piletipunkt tasus sularahas ürituste korraldajatele piletite müügi eest ilma selleks mingit alust omamata, kuna SA Eesti Draamateater ja korraldaja vahel ei olnud väljamaksete tegemise hetkeks lepingud sõlmitud. Nii tasuti:

- OÜ Promorecordile 15 tuh krooni 20.02.2004. a Valerija kontserdi piletite müügi eest. Leping piletite müügi osas on sõlmitud OÜ Promorecordi ja SA Eesti Draamateater vahel 27.02.2004. a.

- OÜ Foilerile tasuti 07.09.2004. a 30 tuhat krooni; 13.09.2004. a 30 tuhat krooni ja 20.09.2004. a 25 tuh krooni muusikali "Hull sinu järele" piletite eest. Leping muusikali piletite müügi kohta on sõlmitud alles 22.09.2004. a.

[134] Raamatupidamise seadus 20.11.2002. a, §6

Mõlemas eelnimetatud lepingus on kirjas, et arveldamine toimub ülekandega korraldaja panga-arvele[135]. Sellest hoolimata arveldati ka edaspidi sularahas Kaubamaja piletipunkti kaudu. Suur osa sellest sularahast anti SA Eesti Draamateater peakassast juhatuse liikme Rain Raabeli allkirjastatud kassa väljamineku orderite alusel Kaubamaja piletipunkti juhatajale, kes maksis selle korraldajatele välja. OÜ Foilerile tasutud summade kohta olid olemas vaid äriühingu vormistatud kassa sissetuleku orderid, kuid puudusid SA Eesti Draamateater kassa väljamineku orderid. Piletipunkti juhataja ei olnud enda väitel teadlik, et on kohustatud koostama omapoolse maksedokumendi raha kassast välja-maksmisel. OÜ Promorecordile on sularaha väljamaksmisel koostatud kassa väljamineku orderid, kuid need ei ole korrektselt vormistatud: osal orderitel puudub väljaminekuorderi vormistanud asutuse nimi, kassa väljamineku orderi number, firma nimi, kellele raha on välja makstud (või on märgitud lihtsalt selle inimese ees- või perekonnanimi, kellele raha maksti). Kassast väljamaksete tegemisel ei ole orderitele märgitud saajate isikut tõendavate dokumentide andmeid ega viidet volikirjale, millega on saajale antud õigus raha vastu võtta. Ilma eeltoodud dokumente küsimata ei saa olla kindel, et ei teki hiljem vaidlusi ja lisanõudeid, kuna raha on makstud isikule, kellel ei ole õigust seda vastu võtta, või ei ole raha korraldajale edastatud. Kõik koostatud väljamakseorderid oli raha väljastamisel allkirjastanud vaid Kaubamaja piletipunkti juhataja, auditi ajal allkirjastas orderid ka sihtasutuse pearaamatupidaja. Pearaamatupidaja oli teadlik Kaubamaja piletipunktis tehtavatest sularaha-väljamaksetest, kuid juhatuse liikmete sõnul ei olnud ta juhatust nendest informeerinud.

Auditi ajal, 12.11.2004. a esitas sihtasutuse juhatuse liige Rain Raabel avalduse Kesklinna politsei-jaoskonnale, et see uuriks Kaubamaja piletipunkti ebaseaduslikku sularahaväljamakset Treestar OÜ-le summas 110 tuhat krooni. Kaubamaja piletipunkti juhataja oli sõlminud selleks volitusi omamata kokkuleppe SA-ga Tallinna Lauluväljak ja Treestar OÜ-ga, millega ta võttis sihtasutusele kohustuse tasuda SA-le Tallinna Lauluväljak 93,5 tuhat krooni, mida pearaamatupidaja ka tegi. Selline olukord sai tekkida ainult seetõttu, et sihtasutusel puudus ülevaade ja kontroll kõigi Piletipunktis tehtud majandustehingute kohta.

Vastavalt raamatupidamise seadusele[136] pidanuks kõik kassa väljamineku orderid kinnitama teatri juhatus. Seda aga ei tehtud ning juhatus sai nimetatud maksetest teada alles auditi käigus.

Ettepanekud SA Eesti Draamateater nõukogule

- Kohustada juhatust välja töötama ja rakendama Piletipunkti tegevust reguleeriv kord, milles kajastuksid nii kohustused, õigused ja vastutus kui ka arvestuse, aruandluse ja järelevalve korraldamise protseduurid.
- Kohustada juhatust mitte lubama teostada Piletipunkti müügipunktides sularahaväljamakseid.
- Kohustada juhatust tellima inkassatsiooniteenust Piletipunkti punktidest sularaha toimetamiseks krediidiasutusse.
- Kohustada juhatust seadistama piletimüügiprogramm selliselt, et oleks võimalik pidevalt jälgida ja kontrollida kõigi Piletipunkti ketti kuuluvate müügipunktide tööd.

[135] Koostööleping nr 4.3-4/04/109 27.02.2004 OÜ Promorecordiga, p 7; koostööleping nr 4.3-4/04/327 22.09.2004 OÜ Foileriga, p 7
[136] Raamatupidamise seadus, § 7 lg 1

5. Riigihangete korraldus

Vastavalt riigihangete seadusele tuleb riigihangete korral, mille hankelepingu maksumus on ilma käibemaksuta asjade ostmisel või teenuste tellimisel 100 tuh krooni või enam, võtta pakkumised vähemalt kolmelt pakkujalt[137] ja esitada kümne päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist riiklikule riigihangete registrile riigihanke deklaratsioon[138]. Sihtasutus oli mitmel korral rikkunud eeltoodud seaduse sätteid. Nii näiteks:

- ei esitatud riigihankedeklaratsioone 2004. aastal sõlmitud kahe sõiduautode rendilepingute kohta, mille rendimaksete summa käibemaksuta on 170,5 tuhat ja 184,3 tuhat krooni;

- teatri juhatusel ei olnud esitada pakkumisi kolmelt pakkujalt ning ei olnud esitatud deklaratsiooni 24.09.2004. a Fee Catering AS-iga piletööri- ja garderoobiteenuse osutamiseks ning teatrikavade müügiks sõlmitud ühise tegutsemise lepingu kohta. Leping sõlmiti üheks aastaks kehtivusega 01.10.2004–01.10.2005. Kalkulatsiooni lepingu maksumuse kohta juhatusel esialgu esitada ei olnud, juhatuse liikmete sõnul ei ole kalkulatsioonid lepingu maksumuse osas vajalikud. Riigikontrolli jaoks tegid juhatuse liikmed arvutuse, mille tulemusena saadi lepingu ligikaudseks maksumuseks 262,2 tuhat krooni;

- koostatud ei olnud kalkulatsioone ega korraldatud selle põhjal riigihangete seaduse järgimiseks vajalikke toiminguid, et osta teatri ja Piletipunkti tarbeks piletipõhju ja -taskuid. Sihtasutus on ostnud AS Paraprindist piletipõhju 1. jaanuarist 31. augustini 2004 (käibemaksuta) 188,1 tuhande krooni eest;

- sihtasutus on soetanud metallriiulid[139], mille maksumus ületab ilma käibemaksuta 100 000 krooni, kuid ei esitanud hanke pakkumisdokumente vähemalt kolmele hankijale ega deklaratsiooni riigihangete registrile.

Ettepanek SA Eesti Draamateater nõukogule

- Kohustada juhatust riigihangete korralduse parandamiseks ühe olulise abinõuna välja töötama ja kehtestama riigihangete seadusele ning sihtasutuse tegevuse spetsiifikale vastav riigihangete korraldamise juhend.

Jüri Kõrge
III auditiosakonna peakontrolör

[137] Riigihangete seadus, § 2 lg 8
[138] Riigihangete seadus, § 2 lg 9
[139] 06.02.2004. a Consumelt OÜ arve 513 summas 132 tuhat krooni

Kultuuriministri ja SA Eesti Draamateater nõukogu esimehe vastused

KULTUURIMINISTEERIUM

Hr Jüri Kõrge
Peakontrolör
Riigikontroll

Teie: 31.12.2004.a. nr 2-6-III/04/1895
Meie: 01.2005.a. nr 5.2-1/ 1

Vastus SA Eesti Draamateater
majandustegevuse kontrolliaruandele

Täname Teid põhjaliku ülevaate eest, millega toodi välja olulisemad tähelepanekud Sihtasutuse Eesti Draamateater tehingute seaduslikkuse, finantsjuhtimise ning sisekontrollisüsteemi toimimise osas.

Järgnevalt esitame mõned selgitused tehtud märkuste osas ning vastused kultuuriministrile tehtud ettepanekute kohta (alapealkirjade numeratsioon tuleneb kontrolliaktist).

1. Riigiasutuse Eesti Draamateater lõpetamine

Riigiasutuse Eesti Draamateater lõpetamisel tegutses kultuuriministri poolt moodustatud komisjon vastavuses Vabariigi Valitsuse 08.10.1996. a. määrusega nr 244 kinnitatud "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise korraga". Kahetsusväärselt on mõnede dokumentide vormistamine ning vajalike toimingute tegemine olnud mõnel juhul erinev kehtestatud korrast, kuna Kultuuriministeeriumi ametnikel puudus kogemus riigiasutuste tegevuse lõpetamisel. Kõnealusel juhul ei olnud tegemist tavapärase riigiasutuse tegevuse lõpetamisega, kuna kogu riigiasutuse majandustegevust jätkas Sihtasutus Eesti Draamateater ning eelmainitud määrus ei reguleeri juhtumeid, kus riigiasutuse funktsioone jätkaks eraõiguslik juriidiline isik. Juriidiliselt ei ole riigi poolt asutatud Sihtasutuse Eesti Draamateater näol tegemist riigiasutuse õigusjärglasega, seega tuli kõiki tehinguid vaadelda eraldi ning otsustada, kuidas sihtasutus saaks teatud juhtudel riigiasutuse kohustused üle võtta.

Meie hinnangul on siiski kõik olulised tehingud dokumenteeritud, täitamata kohustusi riigiasutuse lõpetamisel ei tekkinud, Kultuuriministeerium oli informeeritud kogu likvideerimisprotsessi

Suur-Karja 23
15076 TALLINN
Reg. kood: 70000941

tel. 628 2250
faks 628 2200
e-mail: min@kul.ee

a/a 10052003507001
Eesti Ühispank
kood 401

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 21.01.05 Reg nr 05III-2-6/04/1895-21

käigust ja ka tekkinud probleemidest ning esinenud puudused dokumenteerimisel ei ole sisulist laadi. Likvideerimiskomisjoni liikmed on tutvunud Riigikontrolli esile toodud märkustega ning järgivad edaspidi likvideerimismenetluseks kehtestatud korda.

Riigiasutuse Eesti Draamateater likvideerimiskomisjon kogunes ametlikult tõepoolest alles 17. detsembril 2003. a. Samas tegelesid likvideerimiskomisjon ja mitmed ministeeriumi teenistujad Eesti Draamateatri likvideerimist puudutavate küsimustega pidevalt alates Sihtasutuse Eesti Draamateater asutamisest.

Likvideerimiskomisjon pidas riigiasutuse juhi poolt 17. detsembril 2004. a. seisuga esitatud riigivara kajastavat akti ekslikult inventuuriaktiks. Likvideerimisbilanss jäi kahetsusväärselt komisjoni poolt kinnitamata.

Vabariigi Valitsuse korraldusega sihtasutusele varade üleandmise küsimustes konsulteerisid Kultuuriministeeriumi ametnikud Rahandusministeeriumiga. Jõuti järeldusele, et finantsinvesteeringut ei kajastata Kultuuriministeeriumi bilansis. Riigiasutuse Eesti Draamateater aruanne konsolideeriti Kultuuriministeeriumi aruandesse ja seega kajastus seal ka nimetatud finantsinvesteering.

Eesti Draamateatrile oli likvideerimise kord, sealhulgas nõue varalised tehingud eelnevalt kooskõlastada, teatavaks tehtud. Samuti juhtis likvideerimiskomisjon nimetatud nõudele Eesti Draamateatri juhtkonna tähelepanu likvideerimise käigus (kahjuks küll mitte kirjalikult).
Nimetatu tulemusel esitati komisjonile tagasiulatuvalt kooskõlastamiseks Riigikontrolli poolt mainitud tehingud. Likvideerimiskomisjon otsustas kõnealused tehingud heaks kiita, kuna tegemist oli vajalike tehingutega.

Kahetsusväärselt jäi Riigikontrolli poolt nimetatud bilansi ja kasumiaruannete saldode üleandmise-vastuvõtmise akt sõlmimata. Kultuuriministeerium võttis aga kõik saldod üle. Vastasel juhul ei oleks Rahandusministeerium võtnud Kultuuriministeeriumi aruannet vastu ning nimetatud fakt on vastava aruande kaudu ka kontrollitav.

Vabariigi Valitsuse 8.10.1996. a. määrusega nr 244 kinnitatud "Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste moodustamise ja ümberkorraldamise ning nende tegevuse lõpetamise korra" punkti 69 kohaselt toimub riigiasutuse tegevuse lõpetamisel asjaajamise üleandmine tegevuse lõpetavalt riigiasutuselt tema kõrgemalseisvale valitsusasutusele. Kuna antud juhtum ei ole tavapärane riigiasutuse tegevuse lõpetamise juhtum, sest riigiasutuse funktsioonid võttis üle riigi asutatud eraõiguslik juriidiline isik, siis anti riigiasutuse Eesti Draamateater dokumentatsioon kooskõlastatult Riigiarhiiviga vastava aktiga üle Sihtasutusele Eesti Draamateater. Kuna nimetatud üleandmise-vastuvõtmise puhul ei olnud tegemist riigiasutuse tegevuse lõpetamist käsitlevas korras sätestatud üleandmise-vastuvõtmisega ja nimetatud kord kirjeldatud olukorda ei reguleeri, sõlmiti riigiasutuse Eesti Draamateater ja Sihtasutuse Eesti Draamateater vaheline üleandmise-vastuvõtmise akt lähtudes asjakohastest põhimõtetest.

Kultuuriministeerium möönab, et vormistama oleks pidanud ka asjaajamise üleandmise-vastuvõtmise akti Vabariigi Valitsuse 8.10.1996. a. määruses nr 244 punktis 52 sätestatud korras.

25.02.2004. a. otsustas likvideerimiskomisjon, et osa dokumentatsiooni antakse üle Riigiarhiivile ning selle võimaluse kontrollimiseks pöördus Kultuuriministeeriumi kantsler vastavasisulise kirjaga Riigiarhiivi poole. Järgnevalt kinnitas Eesti Draamateater, et on Riigiarhiivi poolt

Kultuuriministeeriumile saadetud vastust arvesse võttes ka ise Riigiarhiiviga läbi rääkinud ja osa Eesti Draamateatri dokumente antakse või on juba Riigiarhiivile üle antud.
Ülejäänud riigi asutatud sihtasutusele vajalik dokumentatsioon anti aga Riigiarhiivi seisukohta arvestades üle nimetatud sihtasutusele.

Kultuuriministeerium kindlustab edaspidi tõhusama järelevalve riigiasutuste likvideerimisprotseduuri läbiviimisel.

3. Majandusarvestuse korraldus

3.2. Tulud

Riigieelarvest Sihtasutusele Eesti Draamateater tegevustoetuse määramine on toimunud vastavalt etendusasutuse seadusele.

Riigikontrolli väitel ei võimalda teatri kularvestus saada andmeid etenduste teenindamiseks tehtavate kulutuste kohta, mis on toetuse määramiseks vajalikud. Samuti on ette heidetud, et Kultuuriministeerium ei ole välja arvutanud arvestuslikku piletihinda, mille alusel kuulub teenindamise tegelik kulu ja arvestusliku piletihinna vahe hüvitamisele.

Vastavalt Etendusasutuse seaduse §-le 16 määratakse riigieelarveline toetus etenduse külastaja toetusena.

Kultuuriministeerium on Etendusasutuse seadusest tuleneva toetuse määramise aluse arvutamiseks töötanud välja täpsema rakendusmehhanismi.
2005. aastast toimub teatritele tegevustoetuste eraldamine nn "inimtööaasta" põhimõttel ja see muudab eraldused läbipaistvamateks.
Arvestuse aluseks on tehtud tööhulk, selleks vajalikud inimesed on külastajatele suunatud kulu.

Palgakulu ja teatrimaja kulude arvestust ei ole võimalik pidada etenduste lõikes:
- palka makstakse ka nende päevade eest, kui etendust ei ole,
- ruume koristatakse ja hooldatakse ka siis, kui etendusi ei ole;
- ühel ja samal päeval toimuvad nii uuslavastuste proovid kui etendused;
- maja üldruume kasutatakse ka siis, kui etendus ise toimub väljaspool maja.

Teatripraktikas loetakse lavastuse maksumust (materjal, tekst, lavastaja, kunstnik, helilooja, tantsujuht, valguskunstnik, näitleja). Juhtudel, kui on tegu oma koosseisuga, korralist põhipalka lavastuskulu hulka ei arvata.

Teatrite piletihinnad ei lähtu tehtud kulutustest, sest teatrite ülesanne on tagada teatrikunstist osasaamine kõikidele elanikkonna kihtidele ja võimalikult kõigis Eesti regioonides.
Niisugune ülesanne on püstitatud Riigikogu poolt heaks kiidetud järgmistes dokumentides:
- "Eesti Riigi kultuuripoliitika lähiaastatel" (heaks kiidetud Riigikogu 16.09.1998. a. otsusega);
- Etendusasutuse seaduses;
- "Kultuuriministeeriumi tegevuskavas 2003-2006" (heaks kiidetud Vabariigi Valitsuse 11.03.2003. a. otsusega).

Teatripilet ja külastaja on kultuuripoliitiline suhe. Riik doteeribki teatreid selleks, et anda inimestele võimalus etendusi külastada.

Tänases situatsioonis tähendaks "toote lõpphind" ca 400 krooni, mis ületab teatrikülastaja ostujõu. Eriti oluline on hoida suhteliselt madalal lasteetenduste hinnad.
Mõistagi ei saa alati kasumisse jõuda väikese saali lavastused, ent eksperimenteeriv ja uut otsiv teater sünnib sageli just seal.

Samuti on Kultuuriministeerium investeeringuteks eraldatud raha ülekandmisel lähtunud sihtasutuse tegelikest vajadustest.

Sihtasutusele Eesti Draamateater planeeriti 2004. aasta eelarve projektis, mida menetleti aastal 2003, eraldis laenude tagasimakseteks läbirääkimistel pangaga saavutatud kokkuleppe alusel.
Laenulepingu rakendumisel tekkinud ajaline vahe algselt planeerituga ei pea kaasa tooma automaatset eelarve vähendust. Eraldiste maksmise graafik on koostatud vastavalt 2004. aasta riigieelarve seadusele.
Jääk, mis tekkis ajalisest nihkest, kasutati 2005. aasta jaanuarikuu laenumaksete teostamiseks. 2005. aasta eraldisi saab sihtasutus kasutada alles jaanuari lõpus või veebruari algul , kuna vastava lepingu sõlmimine 2005. aasta kohta viibib. Põhjuseks on siin Vabariigi Valitsuse määruse "Riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingu sõlmimise tingimused ja kord 2005. aastal" jõustumise viibimine Kultuuriministeeriumist mitteolenevatel põhjustel.

3.3. Kulud
3.3.2. Personaliga seotud kulud

Sihtasutus Eesti Draamateater asutati enne 11.06.2003. a. Riigikogus vastu võetud uue Etendusasutuse seaduse jõustumist. Mõned nõuded sihtasutuse põhikirja osas tulenesid seaduse muudatustest. Käesoleval ajal on ettevalmistamisel SA Eesti Draamateater põhikirja muutmine, milles muuhulgas viiakse sisse ka vajalikud sätted loomenõukogu moodustamise ja töökorra osas.

Kultuuriministeerium peab põhjendatuks riigiasutuse Eesti Draamateater tolleaegsele peainsenerile Rain Raabelile makstud lisatasu teatrihoone Pärnu mnt 5 ja töökodade Suur-Sõjamäe 44c rekonstrueerimise projekti lähteülesannete koostamise ja rekonstrueerimistööde teatripoolse juhtimise eest.

Nõustuda ei saa Riigikontrolli seisukohaga, et tegemist oli teatri peainseneri töölepingujärgsete kohustuste täitmisega. 2003-2004 aastal läbiviidud renoveerimistööde puhul oli tegemist ulatusliku ehitusprojektiga, mis ei kuulu teatri igapäevase majandustegevuse hulka. Nii projekti lähteülesande koostamine, kui ka hilisem tööde juhtimine tellitakse tavapäraselt vastavat eripädevust omavatelt firmadelt. R. Raabeli näol oli Eesti Draamateatris olemas isik, kes oli suuteline nimetatud tööd tegema, tundes teatri vajadusi ja osates arvesse võtta teatritöö spetsiifikast tulenevaid asjaolusid projekti koostamisel ja tööde tegemisel, seega otsustati töö tellida R.Raabelilt. Teater saavutas nii ka märkimisväärse kokkuhoiu- tellides eeltoodud tööd väljastpoolt, oleks see toonud kaasa märksa suuremad kulutused. Kahe lepingu alusel väljamakstud summade näol oli tegelikult tegemist ligikaudu poolteist aastat kestnud töö eest makstava tasuga. Ainuüksi lähteülesande koostamise puhul on tegemist äärmiselt töömahuka ja vastutusrikka ülesandega. Lähteülesande koostamisest oleneb hilisem edukas renoveerimistööde läbiviimine. Lähteülesande alusel planeeritakse tööde maht ja maksumus ning lähteülesande oskusliku koostamisega saab vältida hilisemaid lisatöid ning nendest tulenevaid kulutusi.

Arvestades eeltoodut võib öelda, et R. Raabeli poolt tehtud tööde näol ei olnud tegemist tavapäraste tööülesannete täitmisega.
Kultuuriministeerium oli suuliselt informeeritud R. Raabelile makstavatest summadest ning tema poolt tehtud tööde osas pretensioone ei olnud. Kultuuriministeeriumi hinnangul ei ole makstud summade tagasinõudmine R. Raabelilt õigustatud.

Riigikontrolli poolt koostatud kontrolliaktis kajastatud puuduste osas on palutud Sihtasutuse Eesti Draamateater nõukogult selgitus ning meetmete kava puuduste likvideerimiseks samaaegselt Riigikontrollile esitatava vastusega.

Lugupidamisega

Urmas Paet
Minister

Siim Sukles
Kantsler

Liina Urboja 6 282 254
Linda Sade 6 282 267
Reet Mikkel 6 282 221
Ülle Aron 6 282 268
Joonas Tartu 6 282 347

Eesti Draamateater

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 31.12.2004 nr 2-6-III/04/1896

Meie 17.01.2005 nr 1.1-6/05/28

Lugupeetud härra Kõrge

SA Eesti Draamateatri nõukogu nimel tänan Teid ja Teie meeskonda erakordselt mahuka töö eest.

Mööname, et mõnedki Aktis väljatoodud ebakohad on olnud tingitud puudulikust sisekontrollisüsteemist. Sihtasutus Eesti Draamateater on esimene riigiasutuse baasil moodustatud teater Eesti Vabariigis. Riigikontrolli revisjoni alguseks oli teater uudse juhtimissüsteemiga töötanud alla aasta. Pean oluliseks rõhutada toimunud revisjoni õigeaegsust. Riigikontrolli poolt väga põhjalikult koostatud Aktist on oma töökorralduse parandamisel märkimisväärselt abi ja tuge nii SA Eesti Draamateatril kui ka teistel Sihtasutustena tööd alustavatel teatritel.

SA Eesti Draamateatri sisekontrolli parandamiseks kinnitab SA Eesti Draamateatri nõukogu lähipäevadel ametisse SA Eesti Draamateatri siseaudiitori, kes allub vahetult SA Eesti Draamateatri nõukogule ning kelle esimeseks tööülesandeks on sisekontrolli käivitamine ja tagamine lähtudes Riigikontrolli eelnõust nr. 2-4/04/128

SA Eesti Draamateater nõukogu arvamus ja rakendatavad abinõud

p.2.

1. SA Eesti Draamateatri varade kasutamise kord on väljatöötamisel. Nõukogu kohustas juhatust esitama varade valdamise, kasutamise ja käsutamise korra nõukogule kinnitamiseks 21.02.2005.
2. SA Eesti Draamateatri personali tulemustasude maksime kord ja põhimõtted olid siiani kirjeldatud erinevates dokumentides (SA Eesti Draamateatri Sisekorraeeskirjad, ENL-ETJL Kollektiivleping, SA Eesti Draamateatri personali – ja lisatasude käskkirjad). 14.01.2005 esitas juhatus nõukogule tutvumiseks lisatasude maksmise reglemendi, milles on koondina välja toodud kõik makstavad lisatasud ning lisatasude maksmise alused. Nõukogu otsustab järgmisel korralisel koosolekul, millisel kujul ja millises ulatuses lisatasude maksmise kord kinnitada.
3. Sisekontrolli tõhustamiseks kohustas nõukogu juhatust koostama reglemendi, milles on kirjeldatud juhatuse aruandluse vormid nõukogule ning juhatuse otsuste ja nende aluseks oleva informatsiooni dokumenteerimine. Tähtaeg 21.02.2005.

Pärnu mnt 5, Tallinn 10148, Eesti Vabariik reg. nr 90008264 draama@draamateater.ee
tel. 6 831 400 a/a Nordea Pank, kood 801, 17000569767 www.draamateater.ee
fax 6 831 401

RIIGIKONTROLL
Saabunud 19.01.05 Reg nr 2-6.III/04/1896-2

Eesti Draamateater

4. Nõukogu kohustas juhatust esitama selgituse transpordivahendi Opel Vectra Caravani müügitegevuse kohta hiljemalt 10.02.2005. Transpordivahendite müügitegevust arutatakse SA Eesti Draamateatri nõukogu järgmisel koosolekul
5. SA Eesti Draamateater ja SA Virumaa Muuseumid koostöö eesmärk oli teostada suvelavastus „ Südamete murdumise maja". Selleks sõlmiti koostööleping 2003. aastal ja 2004 aastal jätkati „Südametemurdumise maja" mängimist samadel tingimustel. Lavastuse rahastajad (ja omanikud) olid võrdselt SA Virumaa Muuseumid ja SA Eesti Draamateater. Mõlema mänguperioodi tarbeks koostati eelarve ja jälgiti selle täitmist Projekti 2003. aasta eelarve oli koostatud ettevaatlikult. Arvestusime etenduste keskmiseks täituvuseks 50%. Tegelik täituvus kujunes 137 %. 2004 aasta eelarvet koostades arvestasime keskmiseks täituvuseks juba 90%, kuid kujunes 127%. Koostööprojekt oli põhjendatud ka seetõttu , et Eesti Draamateater läks 2003. aasta suvel remonti ja ei võinud endale lubada nö etendustevaba perioodi. On igati arusaadav, et 2004 aastal jätkati koos, kuna projekt oli tehtud koos.

p. 3.1.

1. Piletihinna määramisel tuleb juhatusel arvestada eelkõige publiku ostujõuga. Samuti peavad piletihinnad olema stabiilsed, kaupleb ju teater ka usaldusega, mis omakorda tagab stabiilsema külastatavuse. Eelarvestamisel on seda realiteeti alati arvestatud ja tuleb arvestada ka edaspidi. Üksikute lavastuste otsekulud võivad seetõttu olla oluliselt suuremad kui piletihind seda esmapilgul lubaks ja teistpidi, alati võetakse repertuaari ka lavastusi, mis teenivad otsekulud tagasi mõne etendusega. Repertuaari planeerimisel on seda alati arvestatud ja see on olnud läbi aegade repertuaari planeerimise üks olulisemaid reegleid. Et selle reegliga arvestamine oleks kõigile ja ühetaoliselt mõistetav, on nõukogu juhatust korduvalt kohustanud täpsustama eelarvestamise korda ja aluseid. Seda on tehtud nii 2004. kui ka 2005. aasta eelarvete koostamise käigus. Juhatus on alati esitanud vajalikud selgitused ja kommentaarid. 2005. aasta eelarve juurde on nõutud seletuskirja lisamine, mis peab täpsemalt selgitama repertuaari valiku põhimõtteid, eelarve koostamise aluseid, põhjendama nii tulude prognoose kui kulude vajalikkust ja nende arvestamise printsiipe. Kulude arvestus SA EDs on olemas ja kulusid jälgitakse.

2. Uus eelarvestamise kord on väljatöötamisel. Nõukogu koosolekul nr. 14 18.10.2004 anti juhatusele kohustus välja töötada uus eelarvestamise kord ja põhjendada nii uuslavastuste repertuaari võtmist kui lavastuste repertuaaris hoidmise kaalutlusi nii kunstilisest kui majanduslikust aspektist, sealjuures silmas pidades nii Etendusasutuse seadust kui SA Eesti Draamateater tegevuse eesmärke. Nõukogu määras uue eelarvestamise korra väljatöötamise tähtajaks 01.04.2005, mil algab järgmise aasta eelarve tegemine.

p. 3.2.2.

1. Nõukogu on teinud juhatusele korralduse korrastada Raamatupidamise sise-eeskirjad ja taganda nende vastavus kehtivate õigusaktidega ning võtta arvesse ka Riigikontrolli

Eesti Draamateater

nõudmisi. Ühtlasi tuleb sihtasutuse välisaudiitorilt võtta hinnang Raamatupidamise sise-eekirjade kohta.

p. 3.2.3.

1. Nõukogu kohustas juhatust esitama tähtajaks 10.02.2005 kirjaliku aruande kõikidest kehtivatest rendilepingutest ning analüüsi nimetatud lepingute majanduslikust põhjendatusest. Rendileping Tallinna Linnateateriga on sõlmitud.
2. Nõukogu kohustas juhatust täiendama varade kasutamise korda selliselt, et dokument sätestaks täpsemalt ruumide, transpordivahendite, kostüümide ja rekvisiitide väljarentimise tingimused ning vastutavad isikud.

p.3.3.1.

1. Nõukogu on teinud juhatusele korralduse korrastada SA Eesti Draamateater Raamatupidamise sise-eeskirjad selliselt, et see dokument oleks vastavuses raamatupidamise seaduse, raamatupidamise hea tava ja riigi raamatupidamise üldeeskirja nõuetega. Oleme nõudnud raamatupidamise sise-eeskirja täiendamist selliselt, et seal oleks kirjeldatud kindlad reeglid aruandvatele isikutele avansi väljastamiseks ja hilisemaks aruannete esitamiseks ning määratud isikute kaupa piirsummad ja nende kulutamise tingimused, kehtestatud aruandvate isikute poolt esitatavate dokumentide kontrolli nõuded ja määratud isikud, kes vastutavad nende nõuete täitmise ja kontrolli eest. Juhatust kohustati võtma audiitorilt hinnang parandatud SA Eesti Draamateater raamatupidamise sise-eekirjadele.
2. Nõukogu kohustas juhatust esitama 10.02.2005 nõukogule täpse aruande teatribussi kuludest ja tuludest 2004 majandusaastal.

p. 3.3.2.

1. Nõukogu leiab, et lisatasude maksmine Ain Prosale ja Priit Pedajasele oli põhjendatud.

2. Ain Prosa lavastus „Taksitrallitajad" võeti üle Riigiasutus Eesti Draamateatrilt SA Eesti Draamateatri repertuaari koos kõikide õiguste ja kohustustega. Tasu maksmine Ain Prosale oli seega põhjendatud.
3. Priit Pedajas on lisaks juhatuse liikmele ka kõrgelt kvalifitseeritud lavastaja, kelle lavastustest on huvitatud iga teater. Tema lavastajatööde tasustamisel kehtivad samad põhimõtted, mis teiste lavastajate puhul SA Eesti Draamateater juhatuse liikme Priit Pedajase leping näeb ette täiendava tasu maksmise alates teist lavastust s.o. üks lavastus hooajas tuleb vastavalt juhatuse lepingule teha lepingus nimetatud lepingutasu eest. Seega oli teise uuslavastuse eest tasu maksmine põhjendatud. Tasu suurus oli P.Pedajase soovil, kes pidas silmas SA ED huvisid, väiksem, kui SA Eesti Draamateatri lavastajatele tavaliselt sarnase töömahu (lavastus, instseneering, muusikaline kujundus) eest makstakse. Nõukogu koosolekul toimus arutelu selle üle, kas on vastavuses Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse §-ga 25 juhatuse liikmele tasu maksmine eraldi lepingu alusel. Kuna tasu maksmine oli ette nähtud juhatuse liikme lepingus ning nõukogule oli igakordseks otsustamiseks delegeeritud tasu suuruse määramine, siis asuti

seisukohale, et tasu väljamaksmine oli vastavuses seaduse ning lepinguga. Kõnealuse juhtumi puuduseks oli tasu väljamaksmise otsuse ebatäpne kajastamine. Edaspidi fikseeritakse täiendava lavastuse eest makstav tasu juhatuse liikmele korrektselt nõukogu otsusega.

4. SA Eesti Draamateater on õppelaenude kustutamisel järginud sama korda, mis kehtib EV riigiasutuses. Nõukogu on teinud juhatusele korralduse fikseerida õppelaenude kustutamise kord
5. Nõukogu kohustas juhatust korraldama puhkusetasude arvestust selliselt, et oleks tagatud puhkusetasude nõuetekohane arvestus.

p. 3.4.1.

1. Nõukogu on kohustanud juhatust üle vaatama ja vajadusel täiendama Raamatupidamise sise-eeskirju selliselt, et oleks kajastatud varade arvelevõtmise kord ja inventuuride tegemise aeg ja sagedus.
2. Maa ümberhindamine oli kavandatud 2004. aasta lõppu ning käesolevaks hetkeks on see ka teostatud, kahjuks Riigikontrolli poolt auditeeritud perioodi see ei mahtunud.

p.3.4.2

1. Piletipunktis ilmnenud puudujäägi põhjused ja selle eest vastutavad isikud on välja selgitatud. Kahjunõude hagi on esitatud Harjumaa Ringkonnakohtusse.
2. Nõukogu tegi P. Pedajale korralduse esitada jaanuari kuu jooksul SA Eesti Draamateatri raamatupidamisse krediitkaardi makse algdokumendid Viimaste puudumisel kulub nimetatud makse sihtasutusele tagastamisele. Krediitkaardi kasutamise aruandluse esitamise kord tuleb täpselt fikseerida raamatupidamise sise-eeskirjades.

p.3.5.

1. Nõukogu kohustab juhatust taotlema tasaarveldust maksuametiga enammakstud töötuskindlustusmaksete osas.
2. Nõukogu on seisukohal, et kõik kulutused peavad vastama eelarvele ja olema põhjendatud. Siiani ei ole me avastanud vastupidist.
3. Nõukogu on juhatuselt nõudnud maksuseaduste laitmatut järgimist, eriti suurt tähelepanu tuleb edaspidi pöörata erisoodustusena käsitlevate juhtumite kajastamisele ja arvestamisele.

p.3.6.

1. Nõukogu on juhtinud juhatuse tähelepanu SA Eesti Draamateater põhikirjale, mille kohaselt on sihtasutuse esindamise ja lepinguliste kohustuste võtmise ainuõigus SA Eesti Draamateatri juhatuse liikmel või juhatuse liikme poolt seadusega ettenähtud korras volitatud isikul. Juhatus on kohustatud teostama järelevalvet volitatud isiku üle eesmärgiga tagada, et volitatu on tegutsemine määratud volituse piirides. .

Eesti Draamateater

p.4.

1. Nõukogu kohustas juhatust esitama hiljemalt 21.02.2005 struktuurüksuse Piletipunkt , mis tänaseks kannab nime Piletimaailm põhimääruse, milles on määratud Piletimaailma eesmärgid, tegevus, töökorraldus ning aruandluse vormid SA Eesti Draamateater juhatusele. Piletimaailma piletimüügiprogrammi ja töökorralduslikud muudatused on olnud arutusel SA Eesti Draamateater nõukogu kolmel viimasel koosolekul. 05.01.2005 määras SA Eesti Draamateater juhatus Piletimaailmale uus juhataja.
2. Hoolimata klientide suurest pahameelest on sularaha väljamaksete tegemine SA Eesti Draamateatrile kuuluvatest müügipinktidest lõpetatud seisuga 22.11.2004.
3. Inkassatsioonileping sularaha vedudeks on sõlmitud 27.11.2004.
4. Piletimüügiprogrammi parendustega tegeldakse alates 01.08.2004. Tööd on planeeritud lõpetada 2005 sügiseks.

p.5.

1. Nõukogu on kohustanud juhatust hoolikamalt järgima riigihangete seadust. Juhatus kohutus määrama hiljemalt 21.02.2005 vähemalt ühe SA Eesti Draamateatri töötaja, kes on kohustatud läbima riigihangete koolituse ning kelle vastutuseks jääb tagada riigihangete seadusest tuleneva korra täitmine SA Eesti Draamateatris. Eraldi riigihangete korra kehtestamist ei pea nõukogu vajalikuks, kuna riigihangete korraldamist reguleerib Riigihangete seadus. Vajalikud erisused (ettevalmistamist korraldavad isikud jne) on võimalik vajadusel kajastada sihtasutuse varade kasutamise ja käsutamise korras.

Lugupidamisega

Margus Allikmaa
SA Eesti Draamateatri
nõukogu esimees

Pärnu mnt. 6, Tallinn 10148, Eesti Vabariik reg. nr. 90008264 draama@draamateater.ee
tel. 6 831 400 a/a Nordea Pank, kood 801, 17000569767 www.draamateater.ee
fax 6 831 401